

Štampa vsak četrtek in velja za poštne vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom na celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrlet 8 D. Izven Jugoslavije 64 D. Naročnina se pošlje na upravišтво ul. Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Pesamezna številka stane 1-50 din.

Poština plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisne se ne vračajo. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

36. številka.

Maribor, dne 9. septembra 1926.

60. letnik.

Ali bomo hlapci ali — gospodarji.

(Beseda k volitvam v Trgovsko in obrtno zbornico.)

Danes, ko bodo obrtniki in trgovci, ki jih je veliko med kmetijskim ljudstvom, s katerim povečini živijo v medsebojni podpori in vzajemnosti, brali te vrste, bodo imeli že glasovnice v rokah. Glasovnica v rokah, to je pravica, katere se poslužuje vsak svobodoljubljen človek z največjim prevdankom. Kajti z glasovnico donaja lahko kamen k skupni veliki zgradbi blagostanja, ali pa vrže kamen proti zidarjem tega blagostanja.

Za volitve v Trgovsko in obrtno zbornico sta dve listi. Eno je postavila samostojno-demokratska stranka sama, ker naša stranka ni hotela sprejeti od nje ponujane politične kupčije. Naša stranka je pustila obrtnikom in trgovcem, naj si po svojih izvoljenih zastopnikih, po Jelačinu, ki je zdaj začasni predsednik Trgovske zbornice, in po Ogrinu, podpredsedniku, sami zberejo in izvolijo svoje zastopnike. Ta dva sta tudi objavila, pooblaščenca za to, listo kandidatov, ki jo je zadnjič tudi »Slovenski Gospodar« objavil, ker ve, da gre tem možem za pravično stvar.

Za veliko in pravično stvar gre.

Jelačin je šele nekaj mesecev predsednik Trgovske zbornice. Preje je bila zbornica precej časa le pisarna za načrte iz krogov SDS. In ravno ta stranka hoče, da naj bo Trgovska zbornica tudi po teh volitvah le hlapčeva delavska knjižica, slovenski obrtnik in trgovec pa hlapec beograjskega centralizma. Toda vsak volilec ima danes in te dni v svojih lastnih rokah odločitev, ali bomo hlapci, ali pa bomo gospodarji. Mislimo, da je toliko zavesti v vsakem volilcu, da je ni treba posebej buditi — gospodar bodi! Gospodarji moramo postati mi slovenski obrtniki, trgovci in industrijci, da bo Beograd z nami govoril, kakor se spodobi, da se govori z gospodarjem, ne pa, da bi ravnal kakor se ravna s hlapcem, ali še s tem ne.

Pa ne le Beograd, tudi stranka samostojnih demokratov, ki je postavila svojo kandidatno listo proti stanovskim in strokovnim zastopnikom, tudi ta stranka ne sme več ravnati z obrtnikom in trgovcem kot s hlapcem, ki naj dela in gara za razpadajočo SDS. Njeni agitatorji letajo po deželi od osebe do osebe, trosijo laži v besedi in v tisku, strašijo, grozijo, izdajo posebno številko »Obrtni vestnik« in ga pošljejo brezplačno, a za stroške že pripravljajo — efektivno loterijo. Za zelo neumne ima ta stranka volilce, ki na vse te zvijače in laži ne dajo nič, ampak si ravno drugače mislijo, da je res, kakor pa jim »Jutro«, ki tudi velikodušno prihaja brezplačno, poroča. SDS od svojega žalostnega obstanka ni storila niti koraka za obrtnika ali trgovca — brezplačno, zdaj pa taka naklonjenost! Za veliko stvar gre, ker bo konec njenega paševanja nad obrtniki in trgovci. Kajti ti so spregledali, da gre ne le za veliko, ampak tudi za pravično stvar, da se zavrnejo vsi oni, ki imajo omadeževane roke po gospodarskem in političnem agromerkurstvu.

Obrtniki in trgovci! Vi odločujete te dni svojo lastno usodo: Ali greste s SDS, da boste hlapci, ali pa z ostalimi stanovskimi tovariši, da boste z njimi gospodarji! Odločujete, da boste gospodarji! Zato vsi za Jelačin-Ogrinovo kandidatno listo!

Obrtniki in trgovci — kako boste volili?

Te dni ste dobili ali dobite vsi volilci od volilne komisije Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v skupni kuverti teh-le pet stvari:

1. Glasovnico in sicer obrtnik rdečo, trgovci modro;
2. volilno legitimacijo;
3. razpis volitev;
4. manjšo kuverto, na kateri je tiskano: »V to kuverto se sme vložiti samo glasovnica.« Če se vloži še kaka druga listina (legitimacija ali pooblastilo), je glasovnica neveljavna;
5. večjo kuverto z naslovom »Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.« Če bi kak volilec teh pet stvari najkasneje do 15. septembra ne prejel, ali če bi jih izgubil ali bi se glasovnica pokvarila, naj jih nemudoma zahteva pri volilni komisiji v Ljubljani. Tudi žene imajo volilno pravico.

Najprej naj vsak volilec prebere »Razpis volitev« tako točno, da se more natančno po njem ravnati. Nato naj prečita na volilni legitimaciji: »Določbe o veljavnosti glasovnic«.

Nato prilepite na glasovnico listek z imeni kandidatov Jelačin-Ogrinove »Združene stanovske kandidatne liste«. Gg. Jelačin in Ogrin sta namreč te dni razposlala vsakemu volilcu kandidate za njegovo kategorijo, natiskane na posebnih listkih, da volilec ni treba kandidatov prepisavati. N. pr.: Obrtnik 4. kategorije nalepi na glasovnico listek s 4 obrtniški kandidati in 4 namestniki, ki kandidirajo v 4. kategoriji obrtnega odseka: Vrečar, Babnik, Hohnjec, Koradžija; Toporiš, Litrop, Benegalija, Simonič. Isto velja za vse ostale kategorije in odseke! Volilcu ni treba druga, kakor da dotični listek prilepi na uradno glasovnico, pa jo je pravilno izpolnil. Ako kdo pomotoma ne bi dobil kandidatov Jelačin-Ogrinove liste, naj takoj sporoči odboru »Združenih stanovskih kandidatnih list« v Ljubljani, ali pa pogleda v zadnjega »Slov. Gospodraja« z dne 2. septembra.

Se nato opozarjamo: Na glasovnici ne sme biti napisanega ničesar drugega, kakor listek z imeni in naslovi kandidatov! Vsaka druga znamenja ali zapiski so strogo prepovedani, in če je na listi kaj drugega napisanega, je glas neveljaven. Zato na listeku s kandidatno listo Vaše kategorije, ki so vam jo poslali gg. Jelačin in Ogrin, ne izpreminjate ničesar! Pazite pa, da Jelačin-Ogrinovi kandidati ne zamenjate z demokratskimi; oboji so namreč iste barve!

Uradno glasovnico z nalepljenim listkom vložimo v manjšo kuverto, na kateri je natiskano z debelimi črkami: Samo glasovnico! To kuverto takoj zalepimo in jo vtaknemo v večjo kuverto, ki nosi naslov: »Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

V to večjo kuverto je treba vložiti poleg male kuverte z glasovnico še volilno legitimacijo. Če bi kdo volil v imenu kakega podjetja ali pravne osebe, n. pr. cerkvenega predstojništva, mora v veliko kuverto vložiti tudi pooblastilo podjetja, za katero voli. Če bi volilno legitimacijo vložil v malo kuverto skupno z glasovnico, ali če bi vložil legitimacijo v malo kuverto, glasovnico pa v veliko, ali če bi oddal glasovnico brez volilne legitimacije, ali če bi v malo kuverto dali več glasovnic, ali v veliko kuverto več volilnih legitimacij, je glas v vseh slučajih neveljaven!

Ko je tako vse (glasovnica z imeni kandidatov v mali kuverti, volilna legitimacija in če treba pooblastilo) vlo-

ženo v veliko kuverto, volilec veliko kuverto zalepi in jo lastnoročno odda na pošto. Pismo je prosto vsake poštne. Ne pošiljajte glasovnic na pošto po kakem tujem človeku, tudi ne po otrocih! Če ne moreš iti sam na pošto, oddaj jo samo svojemu najzanesljivejšemu zaupniku!

Kdor bi po vaseh in občinah hotel zbirati glasovnice za Žerjavovo kandidatno listo, mu povejte, da volilni zakon vsako zbiranje glasovnic strogo prepoveduje. Zbiralec glasovnic takoj javite žandarmeriji in volilnemu odboru »Združenih stanovskih kandidatnih list« v Ljubljani, Kolodvorska ulica 8. Zakon namreč nalaga za vsakega zbiralca kazen zapora od treh mesecev do enega leta.

Pomagajmo drug drugemu! Ko je vsak svoj glas pravilno odposlal, naj gre k tovarišu in ga vpraša, če je tudi on že storil svojo dolžnost. Tako se medseboj opozarjamo po vaseh in občinah, od obrtnika do trgovca, od moža do moža! Kjer je potreba, skličite sestanke in se skupno dogovorite, kako boste delali, da ne bo nobene napake.

Oddajte svoje glasovnice na pošto takoj, najpozneje pa do 18. septembra!

Nihče ne sme čakati! Dne 22. septembra do 6. ure zvečer se zbiranje glasovnic zaključuje. Le če iz nepremagljivih vzrokov komu ne bi bilo mogoče oddati glasovnice vsaj do 18. septembra, naj jo pošlje tudi pozneje, morebiti pride le še pravočasno do 22. septembra v Ljubljano.

Bodite pozorni pred demokratskimi agitatorji! Žerjavci napenjajo vse sile, da se rešijo. Vozijo se okrog v avtomobilih in letajo okrog Vas, po občinah in krajih so določili gotove ljudi, da hodijo od trgovca do trgovca, od obrtnika do obrtnika in skušajo volilec iztrgati glasovnice iz rok. Pregovarjali bodo posamezne volilce, naj jim dajo glasovnice ali volilno legitimacijo ali kuverto. Na ta način bodo hoteli izrabiti glasovnice za svoje kandidate, ali pa jih bodo uničili, da bo Vaš glas neveljaven. Tudi svojo kandidatno listo so vam že odposlali. Na tihem trosijo laži ter terorizirajo in grozijo. Obveščeni smo, da bodo celo v imenu gg. Jelačina in Ogrina različni ljudje hoteli varati volilce. Ne zaupajte jim!

Jelačin-Ogrinova združena stanovska kandidatna lista mora zmagati!

Za jesenske šolske počitnice na kmetih.

Stalna zahteva kmetskega ljudstva glede šolskih počitnic je, naj bi se vršile v jeseni, ko more kmet otroke-šolarje najbolje porabiti doma, dočim v poletju to ni toliko mogoče. Dasi upeljava takih počitnic zahteva pri šolskih upravah nekaj več dela, ker ni vse v mestih in na kmetih po istem redu opravljeno, je vendar korist jesenskih počitnic z ozirom na splošno gospodarsko moč veliko večja kot pa ona nadležnost pri upravah.

Pa če se je že našlo do zdaj dosti ugovorov proti tem počitnicam, je letos še poseben položaj, ki zahteva tudi v tem smislu neko preureditev. Pomoč otroka v gospodarstvu je sicer majhna, a za lahka dela je velikega pomena. Naj navedemo le nekaj slučajev:

Živinoreja slovenskih kmetov stoji pred veliko krizo. Mnogo sena je voda odnesla, mnogo pa je uničila pokošenega, da je segnilo, ponekod je napravila močvirja, kjer še danes stoji voda, posebno po štajerskih ravninah. Za voljo deževja se je zakasnila košnja otave, marsikje pa je tudi izostala. Krme torej ne bo in je zdaj nujno temu pomagati, kar se doseže na ta način, da se čimveč skrbi za pašo živine. Celodnevno naj bo živina na paši, da si sama

ča pa tudi za njega, da je bil vljuden in postrežljiv, sicer bi sedaj že ležal skupaj s svojimi rojaki.

Besedo mu je vzelo glasno, zategnjeno stokanje. Prihajalo je od jezera, kakor bi duhovi utopljenecv strašili okrog svojega vodnega groba.

Ozrla sta se in pogrešila Čingagoka. Oglasilo se je ponovno stokanje, slabše od prvega, potem votel padec v vodo in vse je bilo tiho kot poprej. Predno sta se zavedela, je Indijanec stopil iz gošče. Z eno roko si je pritrjeval za pas skalp nesrečnega Francoza, z drugo pa je spravljal krvavi tomahavk. Potem pa je korakal dalje kot mož, ki se zaveda, da je storil svojo dolžnost.

Lovec je pomilovaje stresal z glavo in pošepetal Heywardu:

»Ko bi bil to storil belokožec, bi bilo to grozovito, nečloveško, rdečkarju pa je to prirojeno. In vendar bi rajši videl, da bi bil žrtva kak Mingo, ne pa vrli mladi Francoz.«

»Kar je, to je. Bodimo tiho o tem«, je rekel Heyward, ki ni hotel, da bi sestri kaj zvedeli o groznem dogodku. »Popraviti se ne da več. A kam naj se obrnemo sedaj, da ne pridemo v roke sovražnikovim predstražam?«

»Prav pravite«, je odgovoril Sokol. »Francozi so obkolili trdnjavo. Teško bo priti mimo njih. Z božjo pomočjo lahko to poskusimo na dva načina.«

»Povejte hitro, čas hiti! Luna je že zašla.«

»Ako dami razjahata, potem izpustimo konja in pošljemo Mohikanca naprej. Tako se lahko prebijemo skozi predstraže in pridemo preko njih teles v trdnjavo.«

»To je nemogoče — v takem spremstvu!« ga je prekinil Heyward.

»To bi bila seveda krvava pot za take nežne noge«, je nadaljeval lovec. »Zato bo boljše, da gremo po poti, po

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

13

Od obeh strani so se gore čedalje bolj stiskale, dokler niso stali popotniki pred ozko sotesko. Tu so se ustavili. Tiho in resno je rekel Sokol:

»V divjini najti steze, slance in potoke, to ni nikaka umetnost za dobrega stezosledca. A kdo bi si mislil, ko ugleda ta kraj, da pod tistimi tihimi drevesi in golimi gorami počiva mogočna vojska?«

»Torej nismo daleč od Forta Viljem Henrika?« je vprašal Heyward.

»Pred sabo imamo še dolgo in naporno pot in težko se je odločiti za pravo. Poglejte tja«, je nadaljeval in skozi dreve pokazal kraj, kjer je malo jezerc mirno in pokojno odsevalo zvezde. »To je »Krvavo jezero«. Tu sem se svoj čas od jutra do večera boril proti Francozom.«

»Torej je to jezerc grob pogumnih vojščakov, ki so padli v tistih bojih?«

Navdušeno je sedaj lovec pripovedoval o krvavi bitki, naenkrat pa je prenehal in pošepetal: »Tiho! Ali ne vidite, da nekdo hodi gori in doli ob jezeru?«

»Ne verjamem, da bi se kdo ponoči izprehajal po temnem gozdu.«

»Mrtvaki se malo brigajo za streho in nočna rosa ne more zmociti njega, ki podnevi biva pod vodo!« je odgovoril lovec in s praznovernim strahom Heywarda prijel za roko.

Ta pa se je čudil videč, kako se mož, ki je drzno ključboval resničnim nevarnostim, tresse od strahu.

»Pa je vendarle človeška postava!« je vzkliknil Heyward. »Naravnost proti nam gre. Prijatelji, pripravite orožje!«

»Qui vive? Kdo je?« se je oglasilo sedaj kakor klic z drugega sveta.

»Kaj pravi?« je vprašal gozdni tekač. »To ni ne po angleško ne po indijansko.«

»Qui vive?« je ponovil glas in slišati je bilo rožljanje orožja.

»La France!« je zaklical Heyward in stopil iz sence dreves proti jezeru.

»Odkod in kam?« je zopet vprašal stražnik.

»Prihajam s poizvedovanja!«

»Ste li kraljev častnik?«

»Seveda, tovariš. Stotnik sem pri lovcih in peljem s sabo hčeri trdnjavskega poveljnika. Ujel sem jih pri Fort Edvardu in jih hočem oddati generalu.«

»Prav žal mi je, dragi dami«, je vljudno rekel mladi vojak. »A v vojni je že tako. Sicer pa se bosta dami prepričali, da je moj general vrl in vljuden gospod.«

»Kakor vsak vojak«, je pristavila Kora s čudovito zavednostjo. »Z Bogom, prijatelj, želim vam sreče na težavni postojanki!«

Vojak je prijazno pozdravil, Heyward mu je še zaklical »lahko noč, tovariš« in popotniki so šli mirno svojo pot naprej. Stražnik pa je, ne vedoč, s kom je govoril, natihem mrmral neko pesemco in znova pričel hoditi gori in doli ob jezeru.

»To je bila sreča, da ste razumeli Francoza«, je pošepetal lovec, ko so bili že dokaj oddaljeni od jezera. »Sre-

poišče krme in se suho seno shranjuje za zimo in zgodnjo pomlad. Za pašo živine so pa otroci, ki so sicer šoloobvezni, najbolj pripravljeni.

Drugo tako delo, ki ga lahko otroci opravljajo, in je za gospodarstvo velikega pomena, je spravlanje in pobiranje sadja. Sadje bo v marsikateri hiši letos moralo nadomestovati vsakdanji kruh za male in za odrasle. Suho sadje, suhe češplje in krhli, bodo marsikdaj edina skromna večerja v naših kočicah. Lažjega dela kot je pa zbiranje sadja, se pa otrokom skoro ne more dati.

Enako lahko je uporabiti otroke za spravlanje drugih pridelkov, posebno na njivah, pobiranje krompirja itd. In zdaj in jesen, ko je dan krajši, je treba hiteti z delom na polju, da se v lepih dnevih vse opravi.

Otroke pa veže šolska obveznost. Gotovo je temelj šolske vzgoje ta zavest, da je res vsak otrok zavezan prihajati v šolo. Tu pa prideta navskriž šola in dom. Treba je javno povdariti, da je dom posebno letos v svojem gospodarstvu tako ogrožen, da mora šola priskočiti domu na pomoč. Ako šolska uprava ne bo uvidela tega, pa bo silila in kaznovala za letos izostale otroke starše zopet tako občutno kot lani tu in tam, kjer ni bilo uvidevnosti, nakar bo ugled šole veliko trpel. Enako trpi ugled šole tudi v tem slučaju, če se za posameznike dajejo dovoljenja, naj ostane doma, ker se otrok ne zaveda več z drugimi otroci istih dolžnosti, ko vidi, da eden mora v šolo, njemu pa ni treba. Poleg tega je večinoma prav težko dognati vsak slučaj nujnosti posebej.

Priporočili bi torej predlog iz vrst naših kmetijskih organizacij: Posamezne kmetijske občine naj takoj skličejo sejo ter predložijo sklep in prošnjo za te počitnice pri višji šolski oblasti. Poslanci naj v tem smislu posredujejo, da se letos po možnosti ustrezno tej prošnji občin, za naprej pa odredijo redno le jesenske počitnice za kmetijske osnovne šole. Spominjamo se, da je za časa vlade dr. Korošca bilo to mogoče in so v Sloveniji še kljub temu kmetije pisмени. Zadeva je nujna in v gospodarstvu, a tudi v moralnem oziru, ker zadeva ugled šole, velike važnosti.

Prijateljem „Slov. Gospodarja“!

V zadnji številki smo v posebnem članku sporočili čitateljem in prijateljem »Slovenskega Gospodarja«, kako so slovenski liberalci hoteli uničiti naš list. Na njihovo žalost se jim za enkrat to ni posrečilo, upamo, da kljub svoji pritožbi zoper sodniško razsodbo tudi v drugič propadejo.

Ta načrt nasprotnikov, kako uničiti naš list, nas mora znova vzbuditi, da mi tudi mislimo in sicer na to, kako zboljšati in kako razširi naš list »Slovenski Gospodar«. Ti dve točki bosta tudi glavni točki posebne razprave osrednjega odbora za katoliški tisk v Mariboru. Prijatelje »Slovenskega Gospodarja« pa prosimo, da naj nam svoje želje in nasvete v tem oziru vsaj do konca tega meseca sporočijo. Čim več se bo takih prijateljev oglasilo, tem lažje bo mogel »Slovenski Gospodar« v prihodnje ustreči naročnikom, ker bo po možnosti izpolnil njihove nasvete in želje, kako zboljšati in kako razširiti »Slovenskega Gospodarja«.

Ta poziv pa pošljemo v javnost zato, ker nečemo prav nikogar od tega razgovora o našem listu izključiti, pač pa rabimo vse, ker je naš list naša skupna stvar. Čim boljši bo in čim bolj bo razširjen, tem več bo mogel nuditi naročnikom, tem večja opora pa bo tudi vsemu verskemu in narodnemu napredku. — Svoja sporočila naslovite na uredništvo »Slovenskega Gospodarja«.

Porota v Celju.

Dne 30. avgusta se je pričelo v Celju zasedanje porotnega sodišča.

Uboj.

Prvi se je zagovarjal 18letni tovarniški delavec iz Zbe lovega pri Poljčanah Josip Gumzej. Na vesti ima uboj, ka-

kateri smo prišli, nekaj časa nazaj in krenemo proti zapadu v gore, kjer nihče izmed Montcalmovih vojakov ne najde naše sledi.

S kratkim »za mano!« se je Sokol obrnil in krenil nazaj na pot, ki jih je bila pripeljala v tako neprijeten položaj.

Hodili so tiho in previdno, ker nihče ni mogel vedeti, če ni v bližini kaka vojaška straža ali sovražnik v zasedi.

Čez nekaj časa je krenil Sokol proti goram, ki so na zahodu mejile ozko dolino. Pot je bila težavna, ker je držala čez skalovje in mimo marsikakega nevarnega prepada. In ob obeh straneh so se dvigali skalnati robovi in vsaj toliko popotnike odškodovali za težavno hojo, da so jim nudilo varno kritje. Čimdalje so se dvigali iz doline, tembolj se je izgubljala gosta tema. Ko so stopili iz pritlikave gošče na mahovito skalnato ploščo zadnjega vrha, jih je pozdravilo nasproti jutro izza zelenih smrek nasproti stoječega griča.

Sokol je sestrama velel razsesti, snel je utrujenima konjema vaje in sedla ter jih izpustil, naj gresta, kamor hočeta.

»Pojdita si iskat hrane«, je rekel, »a pazita, da sama ne postaneta hrana za lačne volkove.«

»Ali jih ne potrebujemo več?« je vprašal Heyward.

»Poglejte tja doli in sodite sami«, je odgovoril lovec in jih peljal na vzhodni rob strmega hriba.

Popotniki so videli pod sabo na bregu Horikanskega jezera razsežne nasipe in nizka poslopja forta Viljem-Henrika. Dve naprej pomaknjeni bastiji sta se opirali ob jezero, ki jim je oplakovalo temelj, od drugih strani pa je bil obdan z globokim jarkom in obširnimi močvirji.

Spredaj je bilo videti posamezne straže, med nasipi pa množico vojakov. V sredini tabora je pokazal Sokol

terega je izvršil dne 18. julija t. l. v Podpeču. Radi malenkostnega vzroka sta se spopadla s Henrikom Gumzej in Josip mu je zasadil v vrat nož ter ga usmrtil. Obsojen je bil radi uboja na dve leti težke ječe.

Posilstvo.

Radi grdega zločina se je zagovarjal 17letni Alojzij Škoflek, posestnikov sin v Hrenovem pri Novicerkvi. Zapeljal je dve mladoletni deklici. Dobil je zato 15 mesecev težke ječe.

Roparski napad.

Kot tretji slučaj tega dne je razpravljala porota o zagonetnem roparskem napadu, ki se je dogodil dne 12. jun. t. l. med Žetalami in Krapino. Trije neznan napadalci so oropali krošnjarja Antona Hervat. Odvzeli so mu 1820 din. gotovine. Radi suma soudeležbe pri ropu sta bila aretirana 26letni oženjeni delavec Anton Petrovič iz Lešja pri Žetalah, in 24letni samski posestniški sin Franc Vogrinc iz Podloga pri Žetalah. Horvat je v obeh spoznal svoja napadalca. Oba imata precej temno preteklost. Petrovič je bil med vojno obsojen radi umora neke branjevke v Trstu na 18 let ječe. Razprava je bila preložena radi zaslišanja novih prič.

Posilstvo.

Naslednjega dne, 31. avgusta, so se vršile zopet štiri porotne obravnave. Prvi se je zagovarjal radi posilstva 32 let stari poljedelec Anton Avsec iz Studenca pri Krškem. Dne 16. maja t. l. je na cesti Pišce—Sromlje napadel neko delavko, jo zlorabil ter ji odnesel še ves denar v višini — 83 kron! Obsojen je bil na 18 mesecev ječe.

Dve detomorilki.

Kot drugi in tretji slučaj je obravnavala porota dva detomora. Prva detomorilka, 20letna služkinja Marija Judež iz Brnice pri Hrastniku, je porodila nezakonskega otroka dne 6. avgusta t. l. Otroka je zadavila ter vrgla v stranišče. Njeno grozodejstvo pa so kmalu odkrili ter je tudi dejanje priznala. Obsojena je bila na štiri leta težke ječe.

Druga detomorilka je Helena Banovšek, 34letna služkinja pri zdravniku dr. Harpu v Slovenjgradcu. Porodila je nezakonskega otroka ter ga vrgla živega v greznico, kjer se je zadušil. Obsojena je bila na 2 in pol leta težke ječe.

Iz ječe v ječo.

Iz mariborske kaznilnice je bil prepeljan pred celjsko poroto 32letni Vinko Zeme, ki je odsedel dveletno kazen. Zagovarjati se je moral za nov zločin, katerega so odkrili med časom, ko se je nahajal v kaznilnici. Dne 2. maja 1914 je vlomil v hišo železničarja Ivana Hlebeca v Lipni ter mu pokradel razne stvari v vrednosti 15.000 din. Obsojen je bil vnovič na 5 let ječe.

Goljufija.

Dne 1. septembra se je zagovarjal 27letni bivši trgovec v Kokarju pri Mozirju Stanko Praznik. Bil je svoječasno že kaznovan radi goljufije, kar ga pa ni spametovalo. Ogoljufal je znova več trgovcev, ki so mu dobavili blago, katerega pa Praznik ni plačal. Obsojen je bil na 18 mesecev ječe.

Smrtna obsodba.

Veliko zanimanje je vladalo za popoldansko razpravo dne 1. septembra, ko je sedel na zatožni klopi Anton Krajšek, 21letni samski rudar iz Trbovelj. Dne 14. avgusta t. l. je izvršil v nekem gaju pri Trbovljah umor. Ustrelil je s samokresom svojo dekle Štefanijo Kralj. Seznanil se je z njo nekako pred enim letom, ko sta skupno delala na rudniški separaciji v Trbovljah. Pričela sta se pogosto shajati v gaju, kjer se je dne 14. avgusta izvršil usodopolni dogodek. Krajšek je objubljal svojemu dekletu zakon ter si jo tako pridobil. Pozneje pa se je njegova ljubezen ohladila in sklenil je, da se deklice na vsak način iznebi. Povabil jo je v pismu na sestanek, s katerega se ni več vrnila živa. Zagovarjal se je, da je hotel iti skupno z umorjeno v smrt, toda pri njem je samokres odpovedal. Iz pričevanja prič pa je bilo soditi, da se je hotel umorjene iznebiti, ker se je je že bil naveličal. Porotniki so potrdili vprašanje umora in Krajšek je bil obsojen na smrt na vešalih.

Uboj.

Kot zadnji pri tem zasedanju se je zagovarjal Josip Muc, rojen leta 1901 v Dobriški vasi pri Konjicah. Dne 1.

tiste pomožne čete, ki so bile pred kratkim z njimi vred odšle od Hudsona.

Najbolj pa je mladega vojaka zanimalo to, kar je opazil na zapadnem bregu jezera. Od Horikana pa noter tja do gora je bila ravnina posejana z belimi šatorji, določeni za deset tisoč mož broječo armado Francozov. Spreddaj so bile že vkopane baterije, topovski strelji so grmeli po dolini.

»Ti strelji moštvo bude iz spanja«, je rekel Sokol. »Prišli smo nekaj ur prepozno. Montcalm je že napolnil gozdove z vražjimi Irokezi.«

»Vse kaže, da je trdnjava obkoljena«, je pritrdil Heyward. »Ali res nikakor ni mogoče priti vanjo?«

»Le poglejte!« je vzkliknil Sokol in obrnil Korino pozornost na očetovo hišo. »Kako strelji kamenje lomijo s poveljnikovega doma!«

»Dunkan!« je vzkliknila v skrbeh neustrašena hči. »To je grozno, da moram gledati, v kaki nevarnosti je ubogi oče, pa je ne morem deliti z njim. Pojdemo k Montcalmu in ga prosimo, naj nam dovoli iti v trdnjavo. Gotovo ne bo branil hčerama, da se vrneta k očetu.«

»V francoski tabor ne pridete s skalpom na glavi«, je odgovoril lovec. »A glejte! Tam-le se vali megla, ki bode kmalu končala topovsko streljanje in dan spremenila v noč. Od megle kriti se lahko prebijemo skozi sovražnika.«

»Pojdimo torej!« je odločno vzkliknila Kora. »Na potu k očetu se ne bojim nobene nevarnosti.«

Z občudovanjem jo je pogledal lovec in rekel: »Hitimo, kajti megla se tako hitro vali proti nam, da jo moramo izkoristiti kot kritje, predno zopet izgine.« Potem je previdno, a varno korakal pred drugimi navzdol in v kratkem so bili v dnu griča, na katerega so bili splezali s takimi težavami. Nasproti valeča se megla se je bila že raz-

avgusta t. l. je ubil svojega brata Antona. Omenjenega dne je prišel vinjen iz vinograda ter se sprl z bratom Antonom, ker je ta kregal služkinjo. Začela sta se z bratom ruvati in pretepati. Na tleh je zgrabil Josip nož ter zabodel brata Antona. Porotniki so potrdili vprašanje silobrana in Josip Muc je bil obsojen na 8 mesecev ječe.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Bo ali ne bo speljal Uzunovič svojo vladno preko vseh zaprek, ki mu jih stavi na eni strani Pašič, na drugi Radič, to je danes splošno zanimivo vprašanje. Pašiču je Uzunovič premalo pašičevcevec, a Radiču premalo radičevcevec, ker še drži v vladi Nikiča. Obe skupini sta pretekle dni napovedali že nove izpremembe. Pašič se vrača domov in njegovi so že sestavljali vladu Pašič-Pribičević-Nikič. Radič skoro ni hotel v Ženevo, kamor ga je vlada poslala ter mu plača 3000 dinarjev na dan, morda zato, da bo imela doma mir pred njim. Radič je namreč pretekli teden že napovedal, da bo v kratkem šel v opozicijo. Vse to zakulisno barantanje med temi »državotvornimi« strankami pa kaže, da gre enemu kot drugemu le za moč in izrabljanje te moči v lastne ali partizanske koristi. Da se Uzunovič še tako drži pred svojim padcem, je znamenje, da je nekdo, ki je močen, za njim, kateremu pa ni dosti ne za Pašiča in ne za Radiča. Igra je vedno bolj huda, ker gre vedno bolj h — koncu.

Radič obdolžen korupcije. Minister Nikič, zoper katerega so radičevci vozili pritožbo, da uganja korupcijo, je vrnil milo za drago. A obtožbe Nikičeve proti Radiču so hujše, kot pa jih je Radič Nikiču zasolil. Radič je vršil kot poseben plačanec vlade razne posle, svojim bližnjim sorodnikom in prijateljem dajal visoke svote, katere je zbiral »seljački narod« s krvavim znojem. Dr. Nikič v svojem odgovoru, ki ga je dal v javnost, vse trditve z dokazi potrjuje. — No, lepi ljudje so skupaj, ti-le radičevci! Kaj neki bodo slovenski hrvatarji k temu rekli?

Opozicija zoper sedanjo vladu je na delu, da se razmere čimpreje razčistijo in da pridemo končno v državi do ene vlade, ki bo res nekaj delala. Da bo mogla opozicija v tem važnem trenutku zavzeti pravo stališče in pravo časno poseči v to zmedo boja za vladu, imajo načelniki vseh teh strank sestanek. Stališče Jugoslovanskega kluba je znano. S korupcionisti ne more sedeti za isto mizo, ker slovenski narod ne dovoli, da bi njegovi zastopniki nosili odgovornost za čine drugih, ki bi korupcijo uganjali. Nasprotno pa bo pristal Jugoslovanski klub na to, da sodeluje v taki vladi, ki bo šla res na delo za dobrobit vseh državljanov, tudi Slovencev. Upamo, da je taka vlada prav blizu, če ne bodo ljudje z raznimi črnimi nameni in pa s svojimi zvižacami, ki so v Beogradu v navadi, ne pripelejo iz sedanje zmešnjave kako nasilno vladu.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Naš zunanji minister dr. Ninčič je predsednik na zborovanju Društva narodov v Ženevi. To Društvo narodov, o katerem smo že večkrat pisali, bi moralo biti upoštevano tako kot za navadnega človeka sodnja. Če imata dva prepir, odloči sodnja, a onadva ne smeta med seboj kar svobodno s pretepanjem ali kakim zaporom obračunati. Tako je tudi zamišljeno Društvo narodov za cele narode in cele države. Samo, da ni nikogar, ki bi bil močen dovolj, da bi temu društvu priboril toliko veljavo. Nasprotno! Posamezne države izjavljajo, da nočejo več v tem društvu sodelovati. Brazilija in Španija sta svoj izstop že priglasili. Naš papež, ki želi vsemu svetu mir in red, bode skušal posredovati, naj posebno Španija, ki je le od Italije nahujskana, prekliče svojo izjavo.

Italija postaja deželja, kjer bo kmalu samo en človek govoril, drugi pa bodo morali samo slušati. In ta človek je Mussolini. Občinske zastope je že odpravil. Tam ni nikakih občinskih svetov in nobenih županov po deželi, kakor tu pri nas. Uradnik, ki je vladin hlapec, je kakor kak valpeč v kraju. Zdaj, ko so ljudje molče pustili, da se jim je v občinah vzela vsaka beseda, je šel Mussolini dalje. Meseca oktobra se bo odpravila poslanska zbornica. Torej tudi državnozbornskih volitev in poslancev ne bo več. Mini-

vlekle po vsi dolini. Bili so zdaj prav nasproti zapadnim vratom trdnjave ter hiteli proti njim, dokler so se še videla v čedalje gostejši megli. Heyward je, deklici vodeč za roko, skrbno pazil na nejasno vodnikovo postavbo pred sabo. Ko pa so prehodili polovico poti do trdnjave, se je pred njimi oglasil klic:

»Qui va là? (Kdo je?)«

»Naprej!« je pošepetal Sokol in krenil malo bolj na levo.

»Jaz sem!« je Heyward po francosko odgovoril klicu.

»Vrag! Kakšen jaz?«

»Prijatelj Francozov!«

»Zdiš se mi bolj sovražnik! Stoj! — Nočeš? — Streljajte, tovariši!«

Petdeset strelcev je počilo isti hip. Grozno so kroglice žvižgale beguncem okrog ušes, zadela pa ni nobena. Od vseh strani se je slišalo streljanje, vpitje in rožljanje orožja, da je lovec popolnoma izgubil smer in ni vedel, kje so. Naenkrat se je zasvetilo skozi meglo. Topovski strelji so se razlegli preko doline.

»To prihaja od trdnjave«, je vzkliknil Sokol in se naglo okrenil v tisto stran. »Mi pa kot norci bežimo naravnost v gozdove Irokezom pod nož!«

Heyward je Unkasu prepustil Korino roko, sam pa je vodil Elizo, da so hitreje prišli naprej. Vse je kazalo, da so jim sovražniki tik za petami in da bodo zdajzajdaj ujeti.

»Ne prizanašajte izdajalcem!« je nekdo zaklical za njimi.

»Stojte trdno! Pogum!« se je zdaj oglašil zapovedujoč klic pred njimi. »Počakajte, da ugledate sovražnika, potem streljajte!«

»Oče! Oče!« se je oglašil rezek ženski glas iz megle. »Jaz sem, Eliza, in Kora! Reši naju!«

strov že več kot polovica ni več, ampak je vse le Mussolini, zdaj pa tudi kontrole, kaj vlada dela, ne bo več, ker ne bo več poslancev. — Naši v Italiji so prav v težkih razmerah. Šol z domačim jezikom ni več, preganjanja so vedno hujska, zdaj bo vlada celo to zahtevala, da si bo moral vsakdo svojo slovensko ime poitalijančiti. Naša država pa molči k vsem krivicam, ki se Slovincem na Primorskem godijo. Zoper ta poslednji zločin, ki ga fašisti pripravljajo, bo pa treba tako glasnega protesta, da ga bo čul ves svet. Če pri nas ne bomo smeli o tem dovolj povedati, bomo pa prosili ameriške Slovence, da vzbudijo svetovno pozornost zoper italijansko nasilje.

V Grčiji je revolucija uspela in nova vlada je trdna. Dosedanega predsednika pa nameravajo usmrtiti.

V Albaniji je revolucija, a natančnejših poročil ni. Tam je takole: Kadar dobi ena stranka denar od ene države, recimo od italijanske, tedaj ta zmaga. Ko pa denar poide, zmaga druga stranka, ki je med tem dobila denar od kalke druge države, če ravno od naše, ne rečemo. Tako se že vrši ta boj nekaj let. Albanija je najbolj revna deželica, pa na ta način bodo kmalu, vsaj voditelji, eni najbogatejših ljudi.

Spor z Bolgarijo, ki je bil že tako daleč, da so se že širile govorice o vojni, se je zopet polegel. Angleži so posegli vmes. Bolgarija je kar čez noč postala močna. Angležjo je držal od zadaj. In ves hrup se je polegel.

Na Češkem se pripravljajo politična izprememba. Narodni blok, ki je do zdaj vladal, je padel, stranke pa so začele vsaka od svoje strani iskati stikov z Nemci, ki jih je ena petinka vsega prebivalstva.

Kaj je novega?

KAKO KRIVICNO ODMERJAJO LETOS DOHODNINO!

V predzadnji številki »Slovenskega Gospodarja« sem opisal slučaj kmetijskega posestnika Roškercja iz Vukovja pri Sv. Marjeti, kako mu je davčna oblast odmerila dohodnino od 45 hl vinskega pridelka, dasiravno je pridelal samo 10½ hl.

Te dni sem prišel na sled spet na novi krivični način odmerjanja dohodninskega davka pri posestnikih. Na Hlapju pri Sv. Jakobu je nek posestnik pridelal l. 1925 40 hl vina. Pravilno in pravočasno je javil pridelok finančni kontroli. Ker mu niso mogli računati višjega pridelka, pa je davčna oblast kratkoma izjavila: Vaš vinograd je blizu avstrijske meje, vi ste gotovo vino izvozili v Avstrijo in ste tam gotovo dobili 10 dinarjev za liter. Radi tega plačate 3400 dinarjev dohodnino.

Dotični posestnik pa ni prodal ne litra vina v Avstrijo, ampak je prodal v jeseni od preše polovico vinskega pridelka liter po 13 kron (3 dinarje in 25 para), a drugo polovico pozneje za 20 kron (5 dinarjev) liter. Pri tem se izkaže, da je davčna oblast na podlagi svoje ničvredne in neresnične informacije računala vinski dohodek temu posestniku nič manj nego za 22.650 dinarjev ali 90.600 kron več kakor je v resnici prejel. Dotičniku sem sicer dal navodila, kaj mu je storiti, da se storjena krivica popravi. Ali vprašamo se: Kdo je davčni oblasti poslal tako lažljivo poročilo? Zaupnik ali špicelj, katerega ima davčna oblast v teh krajih najeteja, da pošilja poročila o dohodkih posameznih posestnikov in obrtnikov. To je škandal, da davčna oblast veruje špiceljnom, ki pošiljajo taka lažjiva poročila. Dolžnost davčne oblasti je, da take brezvestne, take podležje izda, da bo ljudstvo vedelo, kdo je ta lump.

Sramota je, da v sedanjih težkih časih davčna oblast na tak način odmerja kmetom dohodnino! Zahtevamo, da se vsi predpisi dohodnino za leto 1926 v mariborskem okraju prekličejo in krivice popravijo!

Novi mariborski okrajni zastop je imel v soboto, dne 28. avgusta, sejo, kateri je predsedoval novi gerent gospod Lipovšek. Člani okrajnega zastopa smo prišli skupaj, a g. Lipovšek je bil popolnoma nepripravljen. Še akte je le s težavo čital, a zakonskih predpisov o okrajnem zastopu prav nič ne pozna. Čudno se nam je zdelo, ko je Lipovšek izjavil, da se hoče popolnoma pokoriti zahtevam velikega župana, ki so večinoma neopravičene in v mnogih ozirih celo protizakonite. V imenu zastopnikov Slovenske Ljudske Stranke je poslanec Franjo Žebot odločno protestiral proti načinu, kako se dela z okrajnim zastopom. Mi zahtevamo, da se čimprej razpišejo volitve v okrajni zastop. Gospodarstvo s komisariji je protizakonito. Okrajni zastop je soglasno sprejel predloge, da se razpišejo nove

volitve. Med drugim je gerent čital tudi dopis ministrstva za kmetijstvo, kateremu ministruje Pucelj, da vlada v bodoče ne bo več podpirala vinogradništva in drugih kmetijskih panog. G. gerent prvi enostavno: »To se vzame na znanje.« Zastopniki so SLS so pod vodstvom našega poslanca odločno ugovarjali proti tej gerentovi razlagi. Zahtevali so, da se protestira proti temu, da za napredek kmetijstva vlada ne da niti tega, kar mi plačamo. Sklenilo se je, da začne s pripravami za novo cesto St. Peter—Grušova in da se občinska cesta v Framu do cerkve proglasi za okrajno. Izvolil se je ožji okrajni odbor, v katerem so zastopniki vseh strank, od naše Žebot. Ta odbor bo moral preštudirati vse akte, ki pridejo k seji okrajnega zastopa.

Obrtniki in trgovci! Zadnji teden so vam žerjavovci poslali svojo kandidatsko listo. Na lističu, ki je priložen, so podpisani sami izrazili žerjavovi demokrati. Ze ti podpisi vam povejo, kaj vam treba storiti!

Nezgode in zločini v Mariboru. Ponesrečil se je z motornim kolesom. Edini sin ugledne mariborske rodbine Zelenka se je pretekli četrtek s svojim motornim kolesom na cesti pred Celjem ponesrečil ter dobil težje notranje poškodbe. — Povožena deklica. Mariborski avtomobilist B. Oton je dne 3. t. m. povozil med Bresternico in Falu 13 letno Rozino Mareš. Deklica je dobila težje poškodbe na glavi ter obležala v nezavesti. G. B. jo je naložil na avto ter prepeljal v mariborsko bolnico. — Poizkušeni samomor. Na ptujski cesti 11 v Mariboru stanujoča 42 letna Ana S. se je poskušala v pijanosti obesiti. Njen mož jo je pravočasno rešil pred smrtjo. — Tatvina na trgu. V soboto je izmaknil neznan tat šeparju Francu Sturmbergerju na Glavnem trgu z voza novo suknjo, vredno 200 D. — Preprečen samomor. V četrtek zvečer se je odigral na dravskem mostu razburljiv prizor. Neka boljše oblečena gospa se je na mostu nenadoma zavihnila preko ograje v namenu, da skoči v Dravo. Isti hip pa je to opazil kovaški mojster Pečar, ki je hitro priskočil k njej, jo prijel za roko in ji tako rešil življenje. Na mostu se je mahoma zbrala velika množica radovednežev, ki so obkolili gospo, ter jo izročili njeni sestri, ki je prihitela za njo. — Rešitev iz valov Drave. V četrtek popoldne se je kopal šofer tvrde »Robus« v Dravi. V bližini dravske brvi je nenadoma omagal in pričel klicati na pomoč. Gospod Spanner, ki je čul njegove klice, mu je prihitel na pomoč in ga rešil iz valov Drave.

Dve smrtni nesreči v Mariboru. V ponedeljek popoldne sta se smrtno ponesrečila v Franzovem mlinu Ignacij Jerič in utonil je iz Celja v Maribor dospeli Martin Novak. Jerič je porival polni hunt, pri porivanju mu je spodrsnilo, padel je tako nesrečno, da je priletel z glavo na senco in se ubil. Jerič zapušta vdovo in par nepreskrbljenih otrok. Novak je utonil pri plavanju po Dravi pod železniškim mostom.

Iz Dravske doline. Radičevci v Dravski dolini že proklinjajo centralizem, a hudomušno izprašujejo, kaj delajo naši poslanci. Hudobneži! Kaj pa delajo Radičevi ministri? To izprašujte ter se bijte po glavi, zakaj ste dali glasove za nje!

Iz sodne službe. Pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani so dne 2. in 3. t. m. položili zemljiškoknjižni izpit sledeči žandarmarijski naredniki: Ludvik Fras iz Celja, Andrej Zebre iz Zagorja ob Savi in Bernard Kovač iz Sv. Jurja ob juž. zel.

Veržejski strelci. V nedeljo, dne 22. avgusta t. l., se je vršila blagoslovitev nove zastave veržejskih strelcev, ki nosijo sedaj ime »Trška uniformirana garda v Veržeju.« Slavnosti se je udeležila razen velike množice naroda tudi znana varaždinska garda v svoji zgodovinski uniformi ter več gasilnih društev, kar je napravilo posebno pestro in veličastno sliko. Navzoč je bil tudi zastopnik velikega župana v Mariboru ter odposlanec Narodne Odrbane v Beogradu. Službo božjo je opravil prelat dr. Tomažič v zastopstvu škofa ob asistenci številnih duhovnikov na glavnem trgu, kjer je bil postavljen lep oltar. Med službo božjo oddajali ste obe gardi salve iz pušk z vojaško preciznostjo. Po službi božji je imel g. prelat dr. Tomažič v zastopstvu obojelega domačina g. prof. dr. Kovačiča slavnostni govor, v katerem jim je uvodoma čestital in nato obširno oral njih zgodovino in zaslug za domovino, ki je zelo burna in bogata in ki sega celo v 9. stoletje p. Kr. Veržejski strelci so se borili proti Avarom, Madžarom, Turkom, Krućem in nazadnje ob času preobrata 1918 tudi proti boljševikom. V zahvalo in priznanje njihove hrabrosti jim je podaril cesar Leopold leta 1685 zastavo, kojo še danes hranijo. Gardo sta pozdravila tudi odposlanca velikega župana v Mariboru in delegat Narodne Odrbane v Beogradu, nakar se je vršila blagoslovitev nove zastave in zabijanje žrebčev. Po tem obredu se je vršila deflacija (mimohod), ki je izborno izpadla. Pri banketu v gostilni Hedžet je pozdravil goste sedanji poveljnik garde kapetan g. Fr. Seršen. Popoldan se je vršila ljudska veselica na Zelenkovem domu ob ogromni udeležbi občinstva. Kakor znano, je veržejska garda popolnoma vojaško organizirana in oborožena sila, upredeljena v stotnijo po vojaškem vzorcu. Ima

tudi 1 vod konjice. Poveljuje ji kapetan z dvema podrejenima častnikoma. Kot znakodajalec je bobnar. Garda ima v slučaju mobilizacije svojo posebno dodelenje. V mirnih časih nastopa le pri državnih in drugih primernih svečanostih. Žal je le, da se ji ni dovolila nošnja prejšnje uniforme, kakor se je to dovolilo varaždinski gardi, ki je obdržala popolno prejšnjo uniformo. Sedanja uniforma namreč ni posebno prikladna in praktična. Upati pa je, da se gardi posreči dobiti dovoljenje nošenja prejšnje uniforme, ali vsaj primernejše. Konečno še omenimo najstarejšega člana garde kaplara bobnarja Ivana Štefanca, ki vrši to svojo službo že od leta 1881, torej 45 let, nepretrgoma, čil in zdrav. Leta 1881 je prišel kot bataljonski bobnar iz vojaške službe in takoj prevzel službo gardnega bobnarja. Veržejski gardi želimo, naj lepo prospeva v korist in čast naše lepe domovine!

Trboveljska premogokopna družba ustavi obratovanje. — 4000 rudarjev z družinami na cesti. — Nepričakovano je buknila vest, da bo Trboveljska premogokopna družba deloma popolnoma ustavila, deloma pa zelo skrčila obrat. Povod za ta korak je dalo brzojavno obvestilo prometnega ministra, s katerim odklanja nadaljnjo nabavo premoga od družbe in drugih privatnih podjetnikov. Trboveljska premogokopna družba je imela z državno železnico pogodbo za stalno dobavo premoga. Ta pogodba je potekala dne 15. aprila 1926. Po preteku pogodbe pa ni hotelo ministrstvo za promet skleniti z družbo dolgotrajnejše pogodbe, ampak samo do nadaljnjega. Ker je bilo ministrstvo mnenja, da je premog družbe predrag, je sklenilo, da bo nabavljalo premog potom javne dražbe. Ker je ministrstvo tudi trdilo, da so že izčrpani vsi tozadevni krediti, je poslala zveza rudarskih podjetij v Beograd deputacijo s predlogom, da naj ostane v veljavi še do konca leta sedanja nabavna pogodba, podjetniki da pa bodo znižali ceno premoga približno za 30 odstotkov. Ministrstvo je sprejelo ta predlog. Zakaj je sedaj brzojavno odpovedalo nadaljnjo dobavo, ni znano. S to odpovedjo je najbolj prizadeta Trboveljska premogokopna družba, ker je dobavljala dnevno do 250 vagonov premoga v kosih. Ker je odpravila dosedanjega največjega odjemalca — čez polovico vsakodnevnne produkcije — je ustavila družba v petek popoldne ob 15. uri obrat v Hrastniku, temu sledijo Kočevje, Rajhenburg in Laško. Obrat v Trbovljah in v Zagorju se bo pa zelo omejit, če se pogodba s prometnim ministrstvom ne obnovi, tako da bo ob delo do 4000 rudarjev. S to odpovedjo so prizadeti rudniki v Srbiji in Sloveniji, dočim imajo hrvatski podjetniki pogodbo, ki poteče šele koncem leta 1926. Naj bo ozadje cele zadeve kakršnokoli: Ali da hoče država izsiliti ugodnejše nabavne pogoje, ali pa da so kakšni drugi momenti, postopanje vlade ni v redu. Morala bi imeti drugačnja sredstva in jih tudi ima, da bi dosegla svoj namen. Merodajni faktorji naj pomnijo, da so pri celi stvari najbolj prizadeti ubogi rudarji, njihove žene in otroci. Ti trpinjo so že več kot eno leto vzemirjeni radi vednih redukcij. Preteča katastrofa jih pa mora pahniti v popolni obup. Nujna zahteva cele javnosti je, da vlada in Trboveljska premogokopna družba čimprej skleneta svojo pogodbo, medtem pa naj ostane pri starem, da ne bo trpelo delavstvo, prometni in splošni gospodarski interesi Slovenije.

Izlet jugoslovanskih Orlov v Rim. Pretekli teden so odpotovali v Rim na mednarodne tekme katoliških telovadcev tudi jugoslovanski Orli. Slovence vodi ljubljanski škof dr. Bonaventura Jeglič, Hrvate pa škof dr. Mileta iz Šibenika. Cela orlovska družina na tem izletu šteje 410 članov in članic. Naše oblasti so šle izletnikom lepo na roko. Zadnji čas tik pred odhodom se je zaznalo, da se tekme ne bodo vršile. Pravega vzroka, zakaj so tekme odpovedane, listi še niso natančno sporočili. Domneva se pa, da ima tu italijanska vlada svoje roke vmes. Drugi trdijo, da je papež sam tekme odpovedal v znak protesta proti fašistom, ki so pred kratkim v Zgornji Italiji razbili neka katoliška zborovanja. Dejstvo je pač, da se tekme ne vršijo, a Orli so kljub temu šli v Rim, ker so bili potni stroški že poravnani, da se poklonijo papežu in si ogledajo veličastno središče katoliške Cerkve.

Dve nesreči na železnici. V ljubljansko bolnico so pripeljali dve osebi, ki sta se te dni ponesrečili na železnici. Kurjač Mihael Klemenčič je padel z lokomotive osebnega vlaka, ki je vozil iz Ljubljane proti Rakeku. Pri padcu se je močno poškodoval na glavi, tako da je kljub takojšnji operaciji v bolnici izdihnil. — V bližini postaje Preserje se je dogodila druga nesreča. 23letni progovni delavec Jernej Kušar se je vračal po progi domov. Najbrže je pri tem zašel med dva križajoča se vlaka; eden ga je potegnil pod kolesa, ki so mu odrezala roko v zapestju ter ga težko po-

Poročila S. L. S.

Selnica ob Dravi. Dne 5. septembra smo pri nas imeli dobro uspehi shod Slovenske Ljudske Stranke. Govoril je poslanec Franjo Žebot. Predsedoval je župan g. Urbas. Izbrali smo si tudi nov odbor krajevne organizacije.

Gornje Hlapje pri Sv. Jakobu. Shod poslanca g. Franja Žebota v nedeljo, dne 12. septembra, se vrši pri posestnici Jožefi Očkerl. Začetek ob pol tih popoldne.

Shod na Vurbergu se vrši v nedeljo, dne 19. septembra, po sv. maši, na Hajdini pri Ptujju isti dan popoldne po večernicah. Na obeh shodih govori poslanec Franjo Žebot.

Marija Snežna. Radi vojnega razporeda, ki se vrši dne 12. septembra, odpade za ta dan določeni shod poslanca Franja Žebota. Kdaj se bo vršil shod, bomo pravočasno poročali.

Pri Sv. Tomažu pri Ormožu zaradi vojaškega razporeda shod ne bo dne 12. septembra, ampak dne 19. sept.

Naša društva.

Kršćanska ženska zveza roma dne 12. septembra v Ruše, odhod ob 5. uri zjutraj; zbirajo se pri franciškanski cerkvi. Natančneje se izve pri odbožnicah. Odbor.

Svetinje pri Ormožu. Telovadno društvo Orel pri Svetinjah naznanja, da priredi v nedeljo, dne 12. septembra t. l. točno ob

3. uri popoldne na vrtu gospoda Franca Weber, trgovca v Ivanj-kovih kratko igro: »Pogodba«, burka v 2 dejanjih. Nato se vrši istotam velika tombola s sledečimi dobitki: sod vina, vreča pšenične moke, drva, 1 svinja, bor in nad 200 drugih dobitkov. Tombolske karte dobiš po 3 D komad. Vstopnina prosta. Svira domača godba pod vodstvom kapelnika g. Rakuša Marka. Vse ob blizu in daleč prijazno vabimo! Bog živi!

Prostovoljno gasilno društvo na Vranskem priredi v nedeljo, dne 12. septembra 1926, ob priliki svoje 40 letnice in blagoslavljanja društvene zastave, ki ji bode kumovala g. Schwentnerjeva veliko gasilsko slavnost na vrtu hotela Slovan z najrazličnejšim sporedom. Začetek ob 2. uri popoldne. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu. Prijatelji gasilstva se najvljudneje vabijo. Odbor.

Prijatelji gasilcev in gasilnih društev, kupite srečke bogate loterije gasilnega društva v Kozjem, ki se dobijo pri vseh gasilnih društvih. 26. september lahko vas srečne napravi. Drugič pa s tem tudi podpirate občestvo delo.

Izrečane številke loterije Društvenega doma pri Sv. Antonu v Slov. goricah. I. 17757, II. 16351, III. 5644, IV. 8098, V. 19881, VI. 17398, VII. 11453, VIII. 15794, IX. 9671, X. 17461.

á 200 D: 14256 19391 3577 12545 10201.
á 100 D: 14368 3644 15791 5112 9618 7381 9718 12118 12856 19803.

á 90 D: 1981 12414 4093 10011 11262 16885 16248 11844 5037 19382 14325 14324 18484 13507 14025 11491 7839 6916 17217 9730.
á 80 D: 7320 18932 13710 11428 2726 11269 18444 7487 43182 15877 12735 19315 8342 3913 16755 9390 3408 2609 1420 7433 9101 5084 9955 130 6508 129 9957 8984 1099 11014.

á 60 D: 11034 10222 10223 13940 7511 17745 8598 14797 10602 7154 17795 10732 11235 13144 4961 13993 19884 3600 10695 15530 9007 12721 12720 9513 12379.

á 50 D: 17973 6019 4777 3333 13052 9676 3682 12513 3377 2406 14729 2094 12700 7646 5509 7231 657 17793 16541 12227.

á 20 D: 3712 11835 15421 11933 12051 15166 8889, 19888 10211 10207

15759 5316 8174 15467 17976 18303 13253 16934 15310 4685 14814 16637 16635 19832 8979 14736 2525 4363 802 13550 12549 6307 1320 1319 18424 14514 9822 6436 4016 450 13269 17914 1480 13065 4432 9741 17857 9480 2536 2528 10603 3056 1183 7238 6815 16996 19796 5952 9562 17464 2530 9258 13851 14071 10820 5446 16382 18928 1674 7281 15550 13952 4484 5810 19748 6129 17463 15535 17391 16957 17390 3032 2640 11898 6407 13928 15582 3802 16349 14525 7981 12557 1530 14292 14748 14747 19355 18371 899 5286 2765 9669 15942 971 12009 9717 10221 10299 11660 6758 14511 19886 6759 6021 16838 13842 9734 14180 6067 11846 493 294 6758 4367 118 11131 952 5874.
á 10 D: 16663 15114 5240 357 10863 15854 9674 16889 15176 8497 6348 18394 9433 535 17704 17984 19359 2664 16558 4249 3316 1032 5468 16109 13850 12131 10502 7201 16761 17465 634 15723 3221 9431 10783 5487 12669 10828 8820 8819 13749 15113 9200 521 5412 8108 4829 11996 3882 15112 8287 2642 11857 12633 18013 12633 18013 7746 13574 17367 17368 15332 13641 2032 9447 7256 8638 19746 14104 7240 8488 9049 4707 19531 6329 9805 3888 3890 3889 1520 19222 19223 15719 15514 3530 528 1371 14595 14594 18392 17824 17401 10269 1185 13323 17525 17524 6401 10485 14439 19943 18925.

Dobitki se dobijo proti vrnitvi srečke pri loterijskem odboru pri Sv. Antonu v Slov. goricah do 1. oktobra 1926. Vsakdo, ki prinese zadeto srečko, mora povedati kje je srečko kupil, da vidimo, ali je srečka tudi plačana. Kdor hoče izvedeti po pošti kaj je zadel, naj priloži znamko. Po tem roku nedvigljeni dobitki zapadejo v prid Društvenega doma.

ZOBOZDRAVNIK DR. F. KARTIN,

Maribor, Slovenska ulica 9

zopet ordinira.

1218

škodovala na glavi. Obležal je nezavesten na tiru ter bi bil sigurno izkrvavel, da ga ni opazil strojevodja osebnega vlaka, ki je vozil mimo, ter obvestil stražnika pri prihodnji čuvajnici. Kušarja so nato z vlakom prepeljali v bolnico.

S sekiro ubila vlomilca. V vasi Višni Hrušov na Slovaškem je vlomil te dni neznan vlomilec v hišo kmeta Jana Jankovskega. Zlezal je ponoči skozi okno v vežo in odšel po prstih v izbo, kjer je spal kmet s svojo ženo Marijo. Kmet se je zbudil in planil iz postelje, da se prepriča, kdo je povzročil ropot. Tisti hip ga je vlomilec udaril s sekiro dvakrat po glavi, tako da je Jankovski omahnil. Kljub silnim udarcem je planil na vlomilca in vnel se je boj na življenje in smrt. Ta čas se je zbudila tudi žena. Skočila je pred hišo in začela klicati na pomoč. Kmalu je prihitel iz sosedne hiše njen brat Štefan. Vrnila sta se v izbo in opazila, da bo Jankovski v boju z vlomilcem zdaj in zdaj podlegel. V kritičnem trenutku je priskočil Štefan svaku na pomoč in udaril vlomilca po glavi. Toda vlomilec se je obupno branil in skušal pobegniti. Tedaj je pograbila razjarjena kmetica sekiro in ga udarila dvakrat po glavi. Vlomilec se je zgrudil na tla in omedlel. Kmalu so prihiteli napadenim sosedom na pomoč vaščani in odnesli onesveženega vlomilca pred hišo. Tu se je mož zavedel in prosil vode. Nekateri vaščani so hoteli težko ranjenemu pomagati, toda razjarjena žena je zopet pograbila sekiro in hotela planiti na vlomilca. Kmetje so jo hoteli zadržati. Izrgala se jim je iz rok, zamahnila s sekiro in udarila vlomilca dvakrat na vso moč po glavi, rekoč: »Evo, tu imaš vodo! Ubil si mi moža in zaslužil si smrt!« Vlomilec je bil takoj mrtev.

Milijonar — zločinec. Cela francoska javnost je razburjena radi odkritij pariške policije, kateri se je posrečilo razkrinkati enega največjih zločincev v osebi milijonarja Guyta. Pred nekaj tedni je nastal v okolici Pariza na neki njivi požar, ki je upepelil kopico žita. Kmetje, ki so ogenj gasili, so v svojo grozo našli v slami ožgano truplo mlade deklice. Takoj so obvestili orožništvo. Bilo je sigurno, da se je izvršil strašen zločin. Nekdo je deklico ubil, položil v kopico slame ter zažgal. Za zločincem se je razvel po celi Franciji lov. Najboljši pariški detektivi so se bavili s slučajem in njihov trud je bil kronan s popolnim uspehom. Ugotovili so, da je zločinec pripeljal svojo žrtev z avtomobilom, s katerim je potem pobegnil. Lastnika avtomobila so kmalu izsledili v osebi večkratnega milijonarja Goyota, ki je bil po celem Parizu znan kot izredno bogat človek. Ko so ga dobili v roke, je preiskava odkrivala vedno strašnejše stvari, ki presegajo že vse pojme. Goyota so razkrinkali kot enega največjih zločincev vseh časov. Poleg umora omenjene deklice je umoril tudi štiri svoje zakonite žene, dalje neko drugo deklico, katere truplo je sežgal. Umoril je tudi nekega poštarja. Svoje bogastvo si je namreč pridobil z drznimi ropi poštinskih vlakov. S par tovariši je napadal poštarje v poštne vagonu, odnesli so denar ter izginili v avtomobilih. Takih roparskih napadov je bilo zadnje leto v Franciji več in vse ima na vesti Goyot. Za svoje zločine bo prejel sigurno zaslužno smrtno kazen.

Vdova zadnjega turškega sultana. Te dni so prinesli časopisi vest, da je poskušala izvršiti samomor vdova zadnjega turškega sultana Mohameda. Skočila je v reko Nil, toda še pravočasno so jo rešili. Svoj obupni korak je napravila radi pomanjkanja, v katerem zadnje čase po smrti sultana živi. Nekdaj navajena razkošnega življenja, je po prenehanju iz Carigrada okušala vedno večjo bedo, katere ni prej nikoli poznala. Zadnje čase je živela v Kairu v Egiptu od prodaje svojih zadnjih draguljev in drugih dragocenosti.

Silno neurje na Japonskem. Dne 4. septembra zjutraj je razsajalo po celi srednji Japonski grozno neurje z viharjem, kateremu pravijo — tajfun. Ta tajfun je povzročil veliko materijelno škodo in zahteval veliko človeških žrtev. V mestu Tejebaschi se je podrlo vesle viharja šolsko poslopje. Razvaline poslopja so pokopale 12 mrtvih otrok in 90 je bilo težko ranjenih. V mestu samem je poplavelo neurje 300 stanovanjskih hiš. V mestu Hamamatu je porušil vihar celo tovarno in ej bilo ubitih 8 delavcev, 25 pa ranjenih. Na železniški progi Hamamatsu—Tokio (glavno mesto Japonske) je bil prevrnjen en cel vlak in je bilo ob tej priliki ubitih in ranjenih več oseb. V mestu Jotschita je porušil tajfun 40 hiš, 3 policaje je ubil in ranjenih je bilo veliko civilnih oseb. Na vojaškem letališču v Akenogahari pri Nagoji je bilo poškodovanih 40 letal in nekatera so popolnoma razbita. V Kahasaki je vrgel vihar ob tla dvojce svetilnikov in pri tem je utonilo 15 mož.

Na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru začnejo novi tečaj dne 4. oktobra t. l. in trajajo šest mesecev namesto štirih kakor doslej, da imajo udeleženci več časa za vaje in učenje. Na ta način bo tudi učni uspeh zboljššan. Za strojepisje so različni dobri sistemi na razpolago. Poučuje se z vsemi desetimi prsti. Uvedeni so sledeči tečaji: strojepisje, slovenska in nemška stenografija, knjigovodstvo, računstvo, slovenščina, nemščina ter srbohrvaščina. Prospekt brezplačen v trgovini s pisarniškimi stroji Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telef. 100.

Nova knjiga. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala knjigo »Nemški glagol« (Das deutsche Zeitwort), katero je spisal prof. Adolf Robida, Nova knjiga bo služila kot izborna pomožna sredstvo pri pouku nemškega jezika, ki dela danes marsikomu preglavice baš radi glagolov.

Pisma iz domačih krajev.

Sv. Martin pri Vurbergu. Letošnji nalivi so v naši župniji napravili ogromno škodo, zlasti še toča v Zgor. in Spod. Dupleku in v Koreni. Okrajni zastop mariborski je napravil grabe za cesto iz Sp. Dupleka do broda in upamo, da se bo cesta zboljšala vsled odtoka vode. V političnem oziru smo precej utihnili, odkar imajo preklicani klerikalci svojo Ljudsko posojilnico, ki prav lepo deluje in uživa vso spoštovanje pri našem ljudstvu. Kakor slišimo, mislijo naši sosedje na Vurbergu prirediti sadjarsko razstavo. Kaj pa mi, ali ni povečini naš glavni dohodek iz sadjarstva, pa nimamo niti enega strokovnega društva, sadjarske ali kmetijske podružnice. Možje, gospodarji, naj veljajo pri nas besede veličastnih kmečkih dni v Mariboru: vsi v strokovno organizacijo, katere se zaveda danes vsak, samo kmet ne. Vršile so se volitve v delavsko zbornico, sedaj v obrtno, a v kmetstvo vsled 82 odstot. prebivalstva in njega premale stanovske zavesti pa menda ob svetem nikoli.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Letošnji nalivi, toča in plazi so nas skoraj popolnoma uničili v gospodarskem oziru, a v začetku tega meseca smo še dobili razveseljive listke za dohodnino, pri kateri se pozna ogromen državni proračun, pa sa je temu so skrivni tudi naših tistih 78 volilcev, ki so dali zadnji glasove

Radič-Pučljem škrinjam. Tukajšnji predsednik SDS se je hvalil, da je njegova stranka bajne dala občini Zimica 2000 D za ceste, pa mislimo, da ne iz strankine kase. Gospod predsednik glejte, da se bo dobila občina Korena tudi kakšne tisočake za ceste, ako hočete pri prihodnjih volitvah kandidirati za župana. Naša na novo preustrojena posojilnica lepo napreduje, ljudstvo pa je hvalžno SLS. K nam sta dr. Gorišek in dr. Veiksl napravila sokolski polet; ali mislita, da bosta s Sokolom pri nas lovila kaline, se bridko motita!

Gornja Radgona. V ponedeljek, dne 30. avgusta popoldne je šel pokrivat Janez Fres iz Ptujске ceste slamnato kopico pri posestnici Mariji Pelel v Policah. Ker je bila slama vsled vročine zelo polska, se je Fres splazil po slami na tla. Padel je na zemljo tako nesrečno, da si je premaknil mozeg in natrl kosti. Prepeljali so ga v radgonsko bolnico. Če bo ostal pri življenju, za delo najbrž ne bo nikdar več sposoben. Ponesrečenec je oče šesterih nepreskrbljenih otrok. V sredo, 1. septembra pa si je šel Ivan Znidarič, posestnik v Črešnjevcih v golobnjak iskat golobov. Nesreča je hotela, da je padel z lestve in si zlomil roko. — Isti dan se je v Mariboru v stolni cerkvi poročil posojilnični uradnik Herman Borovič z nevesto Marijo Volf. Poročal ju je domačin, gosp. korni vikar Peter Kovačič. — Bivši posojilnični uradnik Dominik Samec je dobil službo trškega policaja v Ljutomeru.

Kapela pri Radencih. Izvanredno slovesnost smo imeli dne 5. septembra t. l. pri Kapeli. Gospa Estera Maček, soproga podprednika finančne kontrole v Radencih, je bila namreč pred drugim sv. opravilom sprejeta v sv. katoliško Cerkev. Vsi navzoči, katerih je bila polna cerkev, so bili ginjeni ob prizoru sprejema. Kot priči sta prisostovala g. Anton Ploj, preglednik fin. kontrole in gospod Anton Bégan, podpreglednik omenjene kontrole. Po dokončani veroizpovedi se je vršil krst matere Estere Maček in ob enem njene tri letne hčerke Ide. Gospa Estera je med sveto mašo prejela tudi prvo sv. obhajilo, ob kateri priložnosti je gospod kaplan razložil navzočim pomen lepe slovesnosti. Ob tej priliki, ko želimo naši novi tovariši obilo sreče in zadovoljnosti v naši družbi, častitamo tudi gospodu soprogu Konradu Mačeku, da so se mu izpolnile njegove želje in da je ta dan dobil v spreobrnjenji ženo, ki bo z njim ene in edinoprave veroizpovedi, enega duha in enega srca. Bog ju živi! Bog ju ohrani še mnoga leta srečna in zadovoljna.

Polenšak. Dve poroki iz ene hiše. 30. avgust je bil veselja dan v naši zavedni hiši Klajzarovi v Slomih. Domača hčerka Verona se je poročila z mladeničem Jakobom Petek iz Brezovec. Mala skupina gostov, a tem bolj vesela, se je spomnila ob tej priliki tudi naših oznanjevalcev slave Božje in je darovala za nje 71 D. Ravno isti dan pa si je vzela za tovariša skozi zakonsko življenje Jerica Petek iz Brezovec Franceta Klemenčič od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji. Tudi ti gostje — a samo Polenšani — so darovali svoto 88 D za polenske zvone. Vsem darovalcem priskrbi Bog plačaj, novima paroma pa obilo sreče in blagoslova iz nebes v novem stanju! Omenjeno bodi, da je že od nekdaj v teh dveh hišah katoliško časopisje, na prvem mestu seveda naš Slov. Gospodar, kar naj ostane tudi v bodoče.

Polenšak pri Ptuju. Po dolgoletnem deževju je tudi pri nas nastopilo lepo toplo vreme, zolgot pri našem težkem poletnem delu ogrevajo zlati solnčni žarki. Deževna katastrofa tudi nam ni prizanašala. Voda, ki smo jo imeli več kot preveč, nam je odnašala zemljo, trgala pota in ceste. Uničila in odplavila veliko sena, pokončala jesensko košnjo otave, ki je večji del poplavljen z obilnim blatom, kar itak ne bo za polaganje živini, ampak samo za steljo. In zbog tega bomo mnogi kmetje prisiljeni prodati oziroma dati napol zastoj živino, ker je ne bomo imeli s čim hraniti. Edino upanje, s katerim gledamo v bodočnost, je naše sadno drevje, katero nam je letos obrodilo, a žalibog vsak dan frči sem ter tje različnih mešetarjev, ki nam ponujajo prav sramotno ceno, kilogram najfinejših jabolk samo 5 kron. Kje so tukaj naše vinarske in sadjarske zadruge? Tukaj je treba le producenta in konzumenta. Ali je morda tu potrebno toliko mešetarjev, pijavk, sesalk, ki živijo le na račun producenta, to je kmeta pridelovalca. Bilo bi na mestu, da bi v tem oziru naši postavniki zastopniki zastavili in ukrenili vse potrebno, da se zaščiti naše poljedelsko, vinarsko in sadjarsko produkcijo pred temi množičnimi mešetarji, krvosesi, v katerih rokah smo takorekoč vsi kmetje in vsa naša produkcija. Ni čudno, ako mi ubogi kmetje gledamo s strahom v bodočnost in se povprašujemo, kako in kaj bo? Davki neznosni, draginja velika, a kar pa bi mi kmetje prodali, nima nobene cene. Čas bi že bil, da merodajni faktorji uvidijo, da nas s svojo politiko vodijo k strahoviti kmečki krizi in da ako hočejo uničiti kmečki stan, steber države — bodo uničili končno tudi sami sebe!

Sv. Barbara v Halozah. Dne 5. t. m. smo obhajali dolgo pričakovano slavnost. Gospod Martin Korenjak in Križanec sta peljala od Sv. Barbare dva nova zvonova k Višniški podružnici Sv. Florjana, ki stoji na meji naše in hrvaške župnije. Manjši zvon tehta 60 kg, kupil ga je Hrvat gospod Križanec, kumoval mu je višniški veleč. gosp. župnik Josip Januš. Večjega 100 kg. pa so kupili naši župljani sosedom Hrvatom iz Gruškovec, Mej, Medribnika in Malega Paradiža in sta mu kumovala Franc in Elizabeta Brec, pos. na Mejah. Ob obilni udeležbi ljudstva, ob zvokih domače barbarske godbe s spremstvom č. g. kaplana Jan. Verbanjšeka in družic sta s 4 konji pripeljala do slavoloka, kjer je pričakoval mnogobrojen narod hrvaški s svojim župnikom zvana. Sledile so pozdravne besede bratom Hrvatom in vsem udeležencem od g. Korenjaka, na katere je odgovoril prisotni hrvaški veleč. gospod župnik Januš. Ob zvokih godbe in streljanju možnarjev so oba srečno obesili, na kar sta se oglasila na veselje vseh, ki so imeli kaj truda in skrbi. Pridigoval je nato naš častiti gospod kaplan Verbanjšek in tudi daroval svoto mašo za vse darovalce. Vsem sosedom in darovalcem, kakor tudi odbornikom, županu občine Gruškovec, domačim čč. duhovnikom, godcem in vsem, katerim se je treba zahvaliti za pomoč: »Bog vam povrni in Sv. Florjan nas naj varuje česnega in večnega ognjca. Toliko ljudi še ni bilo nikoli na tem hriščku, na meji dveh dežel in škofij. Ta dan ostane vsem navzočim Slovincem in Hrvatom nepozaben.

Velika Polana, Prekmurje. Pred dnevi se je izvršila kolovadacija tukajšnjih orgel. Navzoči veleč. gospodje in kolaudatorji: Vajda, Cirič in profesor Osterc so se pohvalno izrazili o novih orglah, ki jih je postavila mariborska tvrška orgel Josip Brandl. Konstruktija je dobra, zunanja oblika okusna, s svojimi 7 registri so orgle velikosti cerkve primerne. Požrtvovalno ljudstvo ima z njimi veliko veselje. Saj se vrši služba božja slovesno, kakor drugod po Slovenskem, posebno še, ker imamo organista, ki je v Celju dovršil šolo in se odlikuje od premmogih madžarskih »škripačev«, ki še vedno strašijo po slovenski Krajini. Tvrđki Brandl izrekamo svoje zadovoljstvo in posebno zahvalo ter jo toplo priporočamo zlasti še, ker nam je postavila orgle za najnižjo ceno. Dve drugi tvrđki, ena nemška in ena slavonska sta za enake orgle zahtevali več kakor za eno tretjino višjo svoto. Bog živi!

Sv. Pavel pri Prebrodu. Tvrđka »Singer« priredi v St. Pavlu brezplačen poučni tečaj za šivanje in umetno vezenje. Podučevala se bodo vsa tehnična in moderna dela na lahek in razumljiv način tako, da se učenke v teku 8 dneh naučijo delati. Opozarjamo posebno na pouk vezenja s svilo v barvah, luknjčastega vezenja, ažuriranja, tamburiranja, madeira, rišeja, monogramov, aplikacije itd. Nudil se bo tudi na tem tečaju skrbno pouk v šivanju. Vstop je vsakomur dovoljen. Točne informacije daje Franc Klacnik, Rečica ob Paki, kateri sprejema tudi prijave. Prijave sprejema tudi Micika Vodenik in Jožef Škerjanc v St. Pavlu. Ker je

ta tečaj velike važnosti za vse ženske in hišno gospodinstvo, se opozarjate, da te redke prilike ne zamudite. Tečaj se prične dne 13. septembra in traja do 22. septembra. Prične se ob 8. uri dop. Tečaj bode v prostorih g. Franca Vedenik v St. Pavlu.

Sv. Lenart nad Laškimi. Blizu dve leti je deloval pri nas kot šolski upravitelj gospod Ignac Petje, mož krščanskega mišljenja in življenja. Žalibog nas sedaj zapušča in odide na svoje novo mesto k Sv. Jakobu na Savi. Hvala mu za to, ker je s svojo soprogo tako lepo vzgojeval naše otroke, ne samo z besedo, ampak tudi z vzgledom. Vsi mu želimo na njegovem novem mestu najboljše. Bog daj, da bi dobili njemu vrednega naslednika. — Pred kratkim nas je obiskal naš gospod poslanec dr. Gosar in je podal poročilo o svojem delovanju. — Cena živini je še vedno jako nizka, četudi je že dolgo časa Janez Pučelj poljedelski minister. Samostojneži, ki vam je bil nekđaj dr. Korošec kriv nizkih cen pri živini, kaj porečete na to? Ali boste sedaj Pučlja preklinjali, kakor ste svojčas dr. Korošca?

Zibika. Izvanredno slovesnost smo obhajali v Zibiki 29. avg. ker smo po 10 letih nadomestili to, kar nam je vzela vojna: dobili smo namreč tri nove bronaste zvonove iz livarne »Zvonoglas« v Mariboru. Slovesno blagoslovitev novih zvonov je izvršil č. g. kanonik Časl iz Maribora. Da smo dosegli ta zaželjeni cilj, se imamo v prvi vrsti zahvaliti domačemu č. g. župniku za neumorno in požrtvovalno delo od začetka misli na nove zvonove, ter do resničnega pripravila istih, vsem cerkvenim ključarjem in županom vse htreh občin, ki so celo delo podpirali ter tudi dejansko izvrševali; nadalje fantom in dekletom za okusno venčanje zvonov ter prostora, skozi katerega so se zvonovi v slovesni procesiji pomikali proti cerkvi. Med dviganjem v zvonik, katero delo je šlo nepričakovano hitro, je svirala godba. V splošnem je cela slovesnost potekala zelo dobro. Le žal, da je zahtevala neljuba usoda tudi nesrečo, da se je pred dovršitvijo vsega ponesrečil za olepševanje najboljši sotrudnik Alojz Vrbovšek, ter se ni mogel radovati z nami nad lepo udranimi glasovi novih zvonov. — V splošnem še enkrat vsem dobrotnikom in pripomočnikom k slovesnosti stoterni: Bog plačaj!

Kozje. Slovenski kmet je bil dne 1. septembra s kraljevo zlato medaljo odlikovan. Imenovanega dne je v Kozjem izročil okrajni glavar g. dr. Hrašovec iz Šmarja kraljevi ukaz in mu pripel medaljo. Gospodu Antonu Dobravcu iz občine Kozje kot 43 letnemu občinskemu odborniku iskreno čestitam. Istega dne popoldne se je pripeljal v Kozje veliki župan mariborske oblasti, da si ogleda upoštevene ceste in kraje. Kolikor je znano, ga je občina Kozje s posebno prošnjo prosila, da se naj pri razdelitvi podpore ozira na ta revni okraj. V kozjanskem okraju je uničeno vinogradništvo in drugo ter je pričakovati najhujše gospodarske krize in bede.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Sv. Peter bode sčasoma dobil povsem drugo lice. K novemu Gasilskemu domu dostavljajo stolp; osnoval se je odbor za napeljava vodovoda, župno cerkev so temeljito renovirali, pokrili stolp in streho cerkve, ter cerkev okusno preslikali tako, da odgovarja zahtevam hiše božje. Tudi delo gradbenega odbora za postavitev Katoliškega doma krepko napreduje. Zgrabno se bode že letos pričelo. Katoliški dom, ki bo stal sredi trga ob glavni cesti, bode po svoji lepoti in obširnosti v ponos domačinom in obsoletjskim krajem. Za loterijo tukajšnjega Katoliškega prosvetnega društva vlada povsod veliko zanimanje, ker ta loterija je res bogata. Obsega 1000 krasnih dobitkov, kakor: nov, trisedežni avtomobil, mlada konja, možno kravo, možko kolo, radio-aparat obleke itd, kar lahko dobiš za 10 D. Kdor naroči 100 srečk in jih razpeča, si zasluži 400 D, kdor pa razpeča 10 srečk, dobi srečke brezplačno. Za naročilo srečk zadostuje dopisnica, naslovljena na loterijski odbor v Sv. Petru pod Sv. gorami.

Gospodarstvo.

STROJI ZA POGON MLATILNIC.

Mi vidimo, da skuša napredno kmetijstvo v vedno večji meri, kjer je le količjak mogoče, nadomestiti drago ročno delo z delom stroja. To pa je popolnoma upravičeno, posebno radi tega, ker je ročno delo v kmetijstvu najdražje, radi tega negospodarsko, posebno tam, kjer gre za to, da se v kratkem času opravi veliko dela in pa tam, kjer se rabi za pogon raznih strojev večjo in močnejšo gonilno silo. Te slučaje imamo pri mlatnji žita. Če pomislimo, da žene bencin osemkrat cenejše mlatilnice kot človek, električna desetkrat in para pa več kot dvajsetkrat, nas ne bode začudilo to, da se dandanašnji napredni gospodarji vedno bolj trudijo za pogon mlatilnih strojev, bencinovitih in drugih eksplozijskih motorjev, elektromotorjev, pri zelo velikih množinah žita pa parnega stroja. Celo delavna živina je za pogon mlatilnih strojev cenejša; zato se že od nekđaj s pomočjo vitlja rabi za pogon mlatilnic. Že pri navadni ročni mlatilnici se izplača, ako se ista preuredi tako, da se žene z vitljem.

Vitelj.

Da je delo z vitljom uspešno ter da se ne zgubi več kot je potrebno na koristnem učinku ter ne izrabi gonilne moči živine; da se razen tega vitelj prehitro ne obrabi in je delo z njim varno, je potrebno, da je: vitelj pritrjen popolnoma trdno na svojem podnožju. Za dobro pritrjenje ima vsak vitelj spodaj okvir iz lesa ali iz železa. Ta okvir se mora poglobiti v tla, na katere se postavi vitelj, ni dovolj, da leži samo na tleh. Ob krajih se pritrji okvir še s klini. Najboljše je, ako se podnožje betonira ter vpusti v beton okvir. Leseni okvir se s časom rad vsled mraza in vlage zvije, zato je boljši vitelj z železnim okvirjem, ki se pritrji in poglobi v zidano podnožje z vijaki, tako da se nikakor niti najmanj ne premika.

Pot, po kateri hodi živina, ko vleče vitelj, mora biti ne trda, temveč mehka, prožna, od nje se ne sme pri delu dvigati prah. Najboljše je, da se jo tlaka z gramozom, nato s peskom, oboje se dobro zbije v zemljo, nato pa pokrije z žaganjem, katero se pred delom malo poškopri s vodo. Pot od zemlje ni dobra radi tega, ker praši preveč. Od dobre poti je veliko odvisno, kako moč razvija živina. Mesto na poti, kjer se odvaja gonilna os od vitelja in gre preko poti k mlatilnici, naj bode poglobljeno, tako da je po možnosti tukaj pot ravna in os poglobljena. Okoli osi se napravi mali jarek iz desk, na poti črez se napravi most, ki pa naj bo raven, ne kot streha. Nikakor ni prikladno, ako se nahaja gonilna os na poti in ni poglobljena, tako da se živina spodtika ob njo.

Ruda, na kateri vleče živina, naj ne bo prekratka in ne predolga. Najboljša dolžina je od 3/4 do 4 metre. Pri krajši dolžini se delavna moč živine premalo izkoristi, ker gre živina preveč v krogu; pri daljši rudi se rabi več prostora in živina napravi daljšo pot v krogu, radi tega se vitelj suče prepočasi. Ležaji se morajo pred delom dobro o-

čistiti od nesnage, ki se je tu nabrala ter med delom dobro mazati. S tem se zmanjša škodljivo trenje in vitelj se da lažje vleči.

Vitelj mora biti postavljen popolnoma vodoravno. Če visi le za spoznanje na eno stran, tedaj ni samo to škodljivo, da se da težje vleči, temveč se mu zobje, ležaji in osi enostransko obrabijo, tako da se veliko preje pokvari.

Zelo je umestno, da se na gonilni osi, ki gre od vitlja k mlatilnici, ob mlatilnici nahaja razrešljiva spojka, s katero se s tem, da se jo premakne z vzvodom, lahko v slučaju potrebe hitro ustavi mlatilnico, tudi če se vitelj še naprej suče. S tem se obvaruje mlatilnico pred poškodbami in se prepreči, oziroma omeji nezgode.

Vitelj se mora počasi s previdnostjo staviti v pogon. Ako se hitro požene, se lahko polomijo zobje zobčastih koles, ali pa kaki drugi deli vitlja. Da živina ne trpi preveč pri delu, je dobro, da se jo vpreže pred vitelja na rudo, tako da se vstavi med kavelj in obročkom nalašč zato narajeno, zavito, prožno, jekleno pero. Ko potegne živina, se najprvo nategne to pero, nato se pa premakne vitelj, na ta način pride vitelj polagoma v gibanje, ne pa sunkoma, in živina trpi manj. Z vlaganjem snopja v mlatilnico se sme pričeti šele, ko je mlatilnica v polnem teku.

Zobčasta kolesa in drugi sukajoči se deli pri vitlju naj bodo tako pokriti in zavarovani s pokrovi, da ne more priti med delom delavec z njimi v dotiko. Na ta način se prepreči nezgode. Ako je vitelj na prostem postavljen, naj se, ko ni v delu, prekrije z leseno streho, da mu ne škoduje dež in prah ter tako trpi dalj časa.

Dasiravno je vitelj zelo v rabi, posebno pri manjših poseznikih, ima pa vseeno dosti slabih strani, tako da ga vedno bolj izpodrivajo drugi motorji. Je poceni, delo z njim je jednostavno in je najbolj uporabljiv tam, kjer za vprežno živino ni dovolj drugega dela na razpolago.

Ne priporočajo ga pa mnoge slabe strani, kakor so: Zahteva veliko prostora, kar pride posebno do izraza, ako se ga postavi pod streho. Ne da se prestavljati, se radi tega, ako se hoče z njim gnati še druge stroje poleg mlatilnice, mora iste postaviti v isto poslopje, ob katerem je vitelj postavljen. Poleg tega se tudi dostikrat pogon teh strojev z vitljem ne da urediti brez posredovalnih koles.

Čas mlatnje je odvisen od tega, kdaj ni živina na drugem kraju zaposlena. Največkrat je to takrat, ko radi vremena ni delo zunaj mogoče. Ako se redi ravno toliko vprežne živine, kolikor je potrebno za obdelovanje posestva, tedaj se mora počakati z mlatnjo in seveda na novo žito, dokler ni obdelovanje zemlje končano, zgodi se pa lahko, da se obdelovanje slabo izvrši, oziroma zanemari na račun mlatnje.

Moč vprežne živine se pri vitlju ne da polno izrabiti. Živina razvija svojo polno moč takrat, če hodi naravnost, pri hoji v krogu pa le del. En del gonilne moči se porabi pri vitlju poleg tega za premaganje upora trenja, tako da vleče konj v vitlju z 0.75 konjske sile, od te sile pa pride za pogon mlatilnice 0.6 konjske sile v poštev; vol pa samo z 0.5 konjske sile.

Pri uporabi večjega števila vprežne živine na istem vitlju se pa sorazmerno ne razvija večja sila. Že dva konja ne vlečeta jednako močno, tem manj pa več. Mesto 1.2 konjske sile dajeta na mlatilnico 2 konja samo 1.16 konjske sile; 3 konji mesto 1.8 samo 1.56 konjske sile; 4 konji mesto 2.4 samo 1.92 konjske sile. Čim več konj, tem manj sile daje vsaki. Več kot 4 konje se itak ne splača vprežati v isti vitelj.

Iz tega sledi, da se da uporabljati vitelj gospodarsko uspešno le za male mlatilnice, ki pa napravijo tudi malo. Za večje mlatilnice, ki ločijo zrno od plev in slame, posebno pa one, ki poleg tega tudi enkrat prečistijo zrnje, je pa raba vitlja že negospodarska, ker rabijo več pogonske sile, večje število vprežne živine se pa slabše izrablja. Večja mlatilnica pa ne rabi vedno stalno enako gonilno moč; dostikrat se zgodi, da trenutno rabi mnogo sile (n. pr. ako se jo trenutno preobloži s snopjem), v tem slučaju vitelj ne zmaga dela, se ustavlja; živina pa zelo trpi. Uspešnejše se dajo rabiti za pogon razni motorji.

Bencinski motorji.

Pri teh se rabi kot gonilno sredstvo zmes hlapov bencina in zraka. Sestoji iz na eni strani odprtega cilindra, v katerem se giblje bat. Isti se pomika naprej in vsesava plinovo zmes v cilindru. Pri povratku zgosti to zmes, v danem trenutku vžge električen vžigalnik to zmes, ista natenkrat zgori ter požene vsled svoje eksplozivne sile bat zo pet naprej. Ko gre bat nato nazaj, potisne izgorele pline iz cilindra in igra se znova ponovi.

Najprikladnejši so bencinski motorji za pogon mlatilnic, ki ob enem zrnje tudi enkrat prečistijo in sortirajo. Vpoštevati je take motorje, ki so montirani na vozu, tako da se dajo prevažati, ker so isti uporabljivi za pogon strojev na raznih mestih. Dadanese dobijo že prav mali motorji za pogon malih mlatilnic, katere drugače žene vitelj. Pri vprašanju, kako močan motor se mora nabaviti, se mora vpoštevati, koliko moči rabi mlatilnica za pogon; motor se vzame ¼ močnejši, kot rabi mlatilnica. To pa radi tega, da motor v vsakem slučaju obvlada mlatilnico.

Nabavni stroški motorja so veliko večji kot pri vitlju; vendar pa so pogonski stroški motorja za celo tretjino manjši kot pri vitlju, tako da se motor sešamosa izplača. Vpoštevati se mora tudi to, da se zmlati z motorjem veliko hitreje in boljše, porabi pa zato manj delavnih moči. Motor se pa da rabiti veliko lažje za pogon še drugih strojev, istotako z manjšimi stroški.

Pri rabi motorjev je treba paziti na sledeče:

Prave razsežnosti jermenic, da se mlatilnica suče z dovoljno hitrostjo. Motor je treba postaviti popolnoma vodoravno. Pregledati je, če delujejo mazilne priprave in paziti je na redno mazanje. Pri polnjenju z bencinom se ne sme z lučjo (plamenom ali tlečo vžigalico, cigareto) blizu. Pred delom je pregledati, ako se vsi ventili lahko odpirajo. Ako se med delom motor ustavlja, ga je treba pregledati.

Ako ni zmanjkalo bencina, oziroma ako ne teče v cevi h ventilu. Ako se je cev zamašila, se jo mora sneti in izpihati. Ali ne spušča ventil preveč bencina v cilindru. V tem slučaju je treba ventil bolj pritisniti; ako še gre pre-

več goriva, tedaj se mora ventil zbrusiti. Ako bat dobro ne zapira cilindra, kar se pozna po tem, ako se da motor lahko zavrteti in se pri tem sliši v cilindru piskanje, tedaj se mora bat vzeti ven, napeti obroče na bat, ako je kateri počil, ga izmeniti z novim. Ali je vžiganje pravilno, kar se ugotovi z roko, ako nastane v žici električni tok. Ako ne vžiga, tedaj se mora vžigalnik očistiti saj in pregledati izolacijo, kotričo ter žico, ako ista ne izolira dovoljno. Ako nastajajo v motorju poki, tedaj se mora zmanjšati dotok zraka, da se zmes pravilno vžiga. Ako suje motor, tedaj se mora popraviti ležaje, da bolje držijo. Ako se ogrejejo ležaji, tedaj se mora motor ustaviti in pregledati, ali je mazanje odpravljeno, ali pa so bile blazinice preveč prвите. Na zadostno hlajenje cilindra se mora med delom vedno paziti in pregledati, da kroži voda. Motor se mora tudi večkrat očistiti na vseh važnih delih (ležaji, ventili, bat, cilindru, hladilnik), da se s tem podaljša njegova uporabljivost.

Elektromotor.

Tam, kjer je priključitev na elektrovod normalne napetosti lahko izvedljiva, se da mesto bencinskega motorja uporabljati za pogon prenosljivih elektromotorjev. Pogon z elektriko je še cenejši, kot z bencinom, poleg tega nudi uporaba elektromotorja še sledeče prednosti:

Jednostavna sestava. Za pogon kmetijskih strojev se uporabljajo uspešno taki elektromotorji, ki so popolnoma prekriti s kovinskim plaščem. Izven tega plašča sta le 2 ležaji in jermenice, motor se radi tega ne praši, vsi važni deli so zaprti, tako da ne more nepoklicani do njih. Obratuje radi tega s takim motorjem lahko vsak zanesljiv človek. Mazanje je zelo lahko, ker se od časa do časa olje samo obnovi, med obratom se pa ležaji samodelno mažejo.

Motor je v razmerju z močjo lahek in majhen, da se skoro povsod postavi, ker zavzema malo mesta, da se namestiti na steni, celo pod stropom na primerni polici, in lahko se da prenašati.

Hitro in lahko se da pognati in ustaviti; radi tega se ga izplača ustavljati tudi, ako se ga kratek čas ne rabi. Pogonjanje in ustavljanje je zelo enostavno.

Dela mirno, ker gibajoči del v njem je samo ena vrteča se os. Pri njemu ni sunkov in tresenja, se da radi tega rabiti tudi tam, kjer so tla slabejša.

Pri rabi primernih varovalk je ognjavaren.

Dela zelo gospodarsko in varčno, ker porabi samo toliko toka, kolikor sile rabi stroj, ki ga žene. Motor, ki je močan štiri konjske sile, pa žene stroj, ki rabi samo dve konjski sili, porabi toka tudi samo za dve konjski sili. Drugi motorji ne delajo tako varčno.

Dva tečaja za konserviranje sadja se vršita na srednji vinarški in sadjarski šoli v Mariboru, in sicer: a) od 22. do 25. sept. štiri dnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave; b) 28. sept. enodnevni tečaj za napravo sadnih sokov in brezalkoholnih pijač. V obeh tečajih je pouk teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 9. do 12. in od 14. do 17. ure. Zanimanci obojega spola, ki se žele enega ali drugega tečaja udeležiti, naj prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 20. septembra t. l. direktiji srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Kmetijsko gospodinjstvo šola v Repnjah priredi s 15. okt. zimski kmetijsko gospodinjstvi tečaj, ki traja šest mesecev, in sicer od 15. oktobra 1926 do 15. aprila 1927. V zavod, ki je v rokah šolskih sester III. reda sv. Frančiška, se sprejme 18 gojenk z vsoto potrebnih oseb. Oskrbovalnica znaša 450 D na mesec. Prošnje za sprejem gojenk je vlagati do 30. septembra t. l. pri vodstvu kmetijsko-gospodinjstve šole v Repnjah, pošta Vodice, nad Ljubljano, kjer se dobe na željo potrebne informacije.

Čebelarji. Letos se nam kaže dobra letina. Čebele tako z veseljem brencijo in nam donajajo v celice dobri sladki ajdov med. V naših sročih se je naselilo veselje, ko smo vendar ućakali boljše dni. Oh, koliko družin nam je letos spomladi in poleti poginilo vsled slabe paše, vednega deževja, tako da smo že obupavali. No, kateri od nas je krnil družine, da jih je ohranil pri življenju in moči, bo njegov trud tudi stotero poplačan. Čebelarji, poznate našega Jožeta Okorn, tajnika čebelarskega društva! Mislim, da! Dne 12. septembra bode ob 13. uri na postaji Moškanjci ob kolodvoru poljudno predaval o življenju čebel, boleznih, delu itd. Obiskal nas je namreč on s 80 panji na ajdovo pašo. To so vam panji, da jih je veselje pogledati. Pridite vsi, ki vam dopuščata čas na ta sestanek. Zveza za povratek ugodna.

Okrajni zastop v Mariboru razpisuje ponovno dobavo in vožnjo gramoza za okrajne ceste za leto 1926. Interesente dobijo vsa natančnejša pojasnila v pisarni okrajnega zastopa v Mariboru, Koroška cesta 26-II. med uradnimi urami. Ustmena razprava ponudnikov se bo vršila v ponedeljek, 20. septembra 1926 ob 9. uri dopoldne v sejni dvorani okrajnega zastopa v Mariboru. Pri pomnija se, da je ponudbe staviti ločeno, za dobavo gramoza posebej in za vožnjo posebej.

Vino, ki se samo popolnoma ne sčisti, dobi lepo kristalno barvo ter najmilejši naravni okus, ako se ga pretoči skozi novozumljeni aparat »Vinobister«. Dobi se po nizki ceni pri izumitelju Vinkotu Simonič, mehaniku v Ptuj, ki je prijavil svojo iznajdbo v patentovanje.

Živinorejci, kmetovalci gornjegrajskega okraja, pozor! Dne 21. septembra t. l. se vrši veliki živalski in blagovni sejem v Rečici ob Savinji. Sejm posetita tudi dva velekupeca iz prevaljskega okraja, ki si hočeta v svrhu bodoče kupčije ogledati razstavljeni blago in ki nameravata že na ta semjski dan nakupiti okoli 10 visokobrejših telic in par dobrih krav molznic. Živali morajo biti sicer marijadvorskega plemena, vendar se ne bo gledalo natančno na pasemske znake in na krepak izraz konstitucije. Glavno je: dobra zajamčena mlečnost! Živinorejci iz gornjegrajskega okraja! Ne zamudite ugodne prilike, da prodate vaše plemensko blago za razmeroma višjo plemensko ceno in priženite na sejem v Rečico ob Sav. dne 21. t. m. odvišne visokobreje telice in krave marijadvorskega plemena! Prilika prodaje plemenskega blaga za plemenske cene se nudi le poredkoma. — F. Wernig, kmetijski referent.

Mariborski trg dne 4. septembra 1926. Na tem trgu, ki je bil prav dobro preskrbljen in tudi jako dobro obiskan, je bilo 23 s 55 zaklanimi svinjami, 28 s čebulo in zelenjavo, 30 s krompirjem in 35 s sadjem naloženih vozov. Slaninarji so prodajali po dosežanih cenah na drobno po 10.50 do 25, na debelo pa po 14 do 17 D., domači mesarji so ostali pri starih cenah. — Perutnine in domačih živali je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile piščancem 10 do 25, kokošem 30 do 40, racam, gosem in puranom 30 do 80, domačim zajcem 5 do 30, angora zajcem 35 do 100, kanarčkom 50 do 100 D komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene: Krompir 1.50 do 2, paradižniki 5 do 15, čebula 2 do 4, česen 12 do 15, buče 2 do 4, kislje zelje 2 do 3, sveže zelje 1.50 do 2.50 D kg, endivija — 50 do 2.50, glavna salata 0.25 do 1 D komad, mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, oljčno olje 30 do 40, bučno olje 18 do 22 D liter, surovo maslo 40, čajno 50 do 65, kuhano 45 do 50 D kg sirček 1 do 8 D hlebček, jajca 1 do 1.50 D komad.

Sadje: jabolka in hruške 2 do 6, češplje 1.50 do 3, breskve 14 do 16 D kg, borovnice 2, brusnice 8, maline 4 do 4.50 D liter, cvetlice 0.50 do 5, v loncih 15 do 50, palme 10 do 200 D komad. Lesena in ločena roba 1 do 100 D, brezove metle 2.25 do 5, lesene grablje 5 do 7, lesene vile 5 do 8, cepci 8 do 10 D komad, leseni obroči po 3 do 10 D komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 1. septembra je bilo 16 vozov sena in 5 vozov slame, v soboto, 4. septembra pa 37 vozov sena in 6 vozov slame na trgu. Seno, katero se je proti 11. uri pocenilo, se je prodajalo po 60 do 90 D, slama pa po 35 do 40 D za 100 kg. Seno kakor slamo kupuje sedaj največ vojaška uprava, katera je razven tega večje količine naročila pri posameznih kmetih.

VI. radio-poročilo: Zatec, CSR, 2. septembra 1926. Zivahno nakupovanje — cene od 4000 do 4200 čK za 50 kg (t. j. 140 D za kg). Cene vstrajno zelo čvrste. Letnik 1925 do 3300 čK za 50 kg. Zatec, SHS, 2. septembra 1926. Tu se je plačevalo do 112.50 za 1 kg.

Novi zlati denar za 1 in 4 zlatnike dobimo. Naše finančno ministrstvo se je odločilo, da bo zelo iz prometa vse zlatnike, ki še krožijo okrog izza časa obstoja Avstro-Ogrske. Da se izvede ta načrt, je odredilo finančno ministrstvo sporazumno z Narodno banko, da naj napravi dunajska tvrdka za kovanje denarja zlatnike za 1 in 4 avstro-ogrsko zlatnike, ki se bodo razdelili kot zamena za še obstoječi avstrijski zlatni denar. Novi zlatniki so izdelani zelo lepo. Zlat za 4 dukate je velik kakor stara petdinarka in je malo tanjši od današnjega dinarja. Na eni strani je podoba kralja Aleksandra in z napisom v cirilici: Aleksander, kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev; na drugi strani je podoba Beograda in napis v latinici: Kraljevina S—H—S. Spodaj pod podobo Beograda je številka 4. Ravnoista dunajska tvrdka bo tudi nakovala čisto novi zlatni denar za našo državo, ki bo predan kmalu v promet.

Za razvedrilo.

Zastoj v Beograd. Prvi prijatelj: »Ti ne veš, kako rad bi šel jaz enkrat v Beograd!« — Drugi prijatelj: »Jaz pa vem, kako je treba napraviti, da prideš v Beograd, pa Ti ne bo treba nič za vlak plačati!« — »Kako pa?« — »Peš pojdi!«

Brezsrčen mož. Živel je brezsrčen mož. Žena mu je bila na smrt bolna, a on se za to ni zmenil, ampak je sedel v gostilni. Pridejo po njega: »Pojdite domov, žena je na smrtni postelji!« — A on je odvrnil: »Jo pa na drugo proložite, da ne bo na smrtni!« — Kmalu nato so prišli drugi in mu povedali: »Ženo je Bog k sebi vzel!« — Tudi to ga ni ganilo in je rekel: »Le naj jo vzame, a ga bo »grevalo«, tako kot je mene!«

Čudežen žvižg. Kmetič se je peljal s svojim sinčkom z vlakom. Sedela sta pri odprtem oknu. In oče je mislil napraviti šal, je hitro snel klobuk, ga skril in rekel plašnemu sinčku: »Vidiš, veter ti ga je odnesel! Pa ne bodi žalosten! Jaz bom samo zažvižgal, pa bo klobuk zopet tukaj!« Zažvižgal je in mu hitro dal klobuk na glavo. Ko se peljeta dalje, naenkrat zavihati sinček svoj klobuk in ga res vrže skozi okno drvečega vlaka ter reče očetu: »Atek, zažvižgaj še enkrat, da pride klobuk nazaj!«

Dober odgovor. Učitelj: »Zakaj sili kri v glavo, če se na glavo postavim, ne sili pa v noge, ko na njih stojim?« — Učenec: »Zato, ker Vaše noge niso tako prazne, kakor je Vaša glava!«

Ga je ozdravil. Kmet je prišel k sosedu ter mu potožil, da ga grozovito kašelj muči, če ima kako zdravilo. Poizkusila sta vse mogoče, a ni nič pomagalo. Zato mu je dal sosed piti ricinovega olja ter drugi dan vprašal kmeta: »Ali še kaj kašljaš?« A ta mu je odgovoril: »Nič več, se ne upam!«

Prepričajte se sami! Po deželi je hodil cigan s cirkusom, v katerem je imel tudi enega tigra. Nad vzhodom v cirkus je blestel napis: »Tiger 4 m dolg, 250 kg težek! Prepričajte se sami!« Pa je šel kmet pogledat in je videl, da je bil tiger prav majhen in lahek ter se je pritožil: »Kako lažeti! Ta tiger je malo večja mačka!« Tako je rekel cigan, potem pa vzemite ta-le meter, tamle je tehničar in prepričajte se sami! — Kmet mu je zdaj raje verjel, kakor bi se šel sam prepričati.

Razlika. Čevljarški vajenec tovarišu: »Ali veš, kakšen je razloček med mojstrom in učencem?« — Tovariš: »Ne vem.« — Ti bom pa jaz povedal. Če je učenec bolan, pravijo, da je pijan. Če je mojster pijan, pravijo, da je bolan!«

Bo dokazala. Pred sodnijo je stala kmetica, ki se je rada tožarila ter rekla sodniku: »Ta ženska mi je rekla, da sem bedasta kavka in to hočem danes tukaj dokazati!«

Al. Kokej:

DRUZINSKO KLANJE NA SULTANOVEM DVORU.

Turki so bili vedno kruti, neusmiljeni in grozoviti. Zgodovina slovenskega naroda iz prejšnjih stoletij poroča o tem strahovite reči, to so pa skušali naši fantje in možje tudi sami na sebi v Bosni leta 1878 in o tem smo mnogo čitali za časa balkanske vojne leta 1912. Potem se ne smemo čuditi, če pomislimo, kako divje klanje se je vršilo celo v družinah njihovih vladarjev, turških sultanov. Svetovna zgodovina ne navaja nikjer tako brezsrčne morije kot je bila na dvoru turških vladarjev. Da je temu res tako, hočem po zgodovinskih virih* navesti nekaj zgledov.

Sultan Bajazid I. (1389—1403) je dal umoriti svojega brata, da bi bil varen pred njim. On je bil prvi, ki je to storil, in je tako otvoril vrata bratskim umorom v turški vladarski rodbini. Bajazid II. (1481—1512) je imel osem sinov, izmed katerih so ob njegovi smrti še trije živeli, namreč Korkut, Ahmed in Selim. Med njimi se je začel boj, v katerem je Selim zmagal in oba brata je dal umoriti. Ahmed je prosil, da bi mu pustil življenje, a Selim je rekel, da mu hoče dati edini fevd, ki se spodobita za premagane osmanskega princa, namreč grob, in ga je dal neusmiljeno zadaviti. Bilo je živih še tudi pet vnukov, sinov njegovih umrlih bratov. Zapovedal je, da so jih pripeljali v njegovo palačo, kjer je dal vse zadaviti. Zaprl jih je v neko sobo in tam je za zastorom gledal sam sultan, kako so jih davili. Najmlajši, šele sedem let star, je kleče prosil za življenje, rekiši, da hoče sultanu za en asper na dan zvesto služiti — a vse zaman. Zadavili so ga. Zadnji, dvajsetletni mladenič se je obupno branil, enemu rablju je zlomil roko, štiri je z nožem umoril, a Selim je poklical druge, ki so ga nazadnje zadavili.

Tudi Soliman II. (1520—1566), najslavnejši turški vladar, je kral v svoji družini. Pri njem vidimo, kako strašna nesreča za družino je mnogoženstvo. V mladih letih je bila njegova posebna ljubljanka neka Čerkesinja, s katero je imel dva sina, Mustafa in Bajazida. Mustafa je bil očetovega značaja, bil je ljubljenc ljudstva in armade in Soliman ga je smatral za svojega naslednika. Bajazid je bil bolj tihega značaja. V poznejših letih je ljubil sultan neko Rusinjo, Roksolano po imenu. Med tema dvema ženskama je nastala strašna ljubosumnost. Nekega dne je Čerkesinja pretepla Roksolano ter jo je zmerjala z besedami: »izdajalka in »prodano meso«. Roksolana je kar od pretepa, jokajoč in s kuštrovimi lasmi odšla k Solimanu, ki je Čerkesinjo pre-

gnal v Amazijo, kjer je bil njen sin namestnik. Sovraštvo mater je prešlo na sine. Roksolana bi bila rada, da bi bil njen sin Selina prestolonaslednik, in je tako dolgo hujskala zoper Mustafa, da ga je dal Soliman neusmiljeno zadaviti, pa tudi njegovega 14 letnega sina Mohameda. Zdaj je prišla vrsta na Bajazida, zoper katerega so tako dolgo hujskali Solimana, da je dal njega in njegove štiri sinove zadaviti dne 25. septembra 1561.

Murad III. (1574—1596) je bil namestnik v Magneziji, ko je izvedel, da mu je oče umrl. Dne 21. decembra 1574 je prišel v Carigrad in takoj je dal pet bratov v svoji navzočnosti zadaviti. Ker so bili vsi mladoletni — najstarejši je bil star osem let — je mufti temu ugovarjal, češ, da taki otroci ne morejo biti nevarni njegovemu prestolu. Toda bratomor je bil že tako v navadi na turškem dvoru, da se ni nihče več na tem spodtkal.

Vse prednike je prekosil v klanju Muradov sin Mohamed III. (1596—1603). Ta je dal ob nastopu svoje vlade umoriti dvanajst bratov. Bil je strašen trinog, ki ni imel smisla za nobeno drugo stvar kot za ženske v haremu. Pa to mu še ni bilo dovolj. Njegov jako zmogel prvorojeni sin Mahmud je prosil očeta, da bi mu izročil poveljstvo nad armado, ki bi naj zatrla v Aziji upor. Mohamedu se je njegova gorečnost zdela sumljiva, za to je dal njega in vse njegove zagovornike zadaviti.

Kake razmere so bile na turškem dvoru, kaže nastop vlade sultana Ibrahima I. 1640—1649). Ko je njegov brat Murad IV. umrl, so šli dvorni služabniki proti njegovi sobi in so klicali: »Dolgo naj živi sultan Ibrahim!« Ibrahim pa se je bal, češ, da so ga prišli na bratovo povelje zadavit in je vrata zaprl z zapahom. Še celo takrat, ko so služabniki vrata vlomili in mu je mati povedala, da je Murad umrl, Ibrahim ni verjel. Ko je videl pred seboj mrtvo Muradovo truplo, šele tedaj je odrinil zapah od vrat in je sprejel pozdrave velikašev. Silno rad je imel velike ženske in res so našli neko Armenko, ki ga je kar očarala. Ker je bila zvrta, ga je kmalu dobila popolnoma v svojo oblast. Sultanova mati je bila na njen vpliv ljubosumna, povabila jo je na obed in jo dala zadaviti. Sultanu pa se ni rešilo, če je umrla vsled prehude krvi. Vsled te izgube se Ibrahim dolgo časa ni dal potolažiti.

V poznejših stoletjih ni bilo več takega klanja v vladarski družini, ker so Turki imeli z drugimi rečmi več opraviti. Na dnevnem redu so bili upori janičarjev, upori podložnih dežel in vedne vojske. Zadnji je šel menda neprostovoljno iz sveta sultan Abdul Aziz leta 1876, katerega so Turki radi zapravljalnosti odstavili. Za svojo kuhinjo in gospodarstvo je potreboval letno 50 milijonov frankov. Imel je več tisoč žen, katere so mu samega sladkorja porabile na leto za 40.000 frankov. Uradno so sicer naznanili, da si je Abdul Aziz vsled žalosti sam žile prerezal, toda v resnici so ga po stari turški navadi spravili v Allahovo naročje.

ČUDEŽNA REŠITEV UTOPLJENCA.

Kakor je že vobče znano, je povzročilo julijske deževje po rodovitni Bački, a pred vsem v okolici Apatina, kjer je struga Donave že po svoji naravni legi kaj lahko preplavljiva, silne poplave. Mogočno valovje tega veletoka je prestopilo svoje bregove in zajelo celo mesto Apatin in bližnje vasi, kojih hiše so bile skoroda pod vodo. Tudi človeških žrtev ni bilo le nezatno število.

Tako je v drugi polovici julija zopet poplavila Donava mesto in okolico; tamošnje prebivalstvo je prosilo bližnja mesta, ki so bila izven nevarnosti, pomoči. Odzvalo se jih je precej tudi iz mesta Subotice. Med temi tudi moj prijatelj V. I., sin bogate hiše subotiške.

Ko je na kraju katastrofalne povodnji vstopil z drugimi v rešilni čoln, je veletok začel naraščati s tako silo, da so se valili kar celi hribi valovja po mestu. Bil je v nevarnosti vsak čoln. Ker ni bilo več mogoče uiti, so se vsi subotiški fantje obrnili na pomoč božjo, da jim priskoči na pomoč v skrajni sili.

Toda valovje je čoln prevrnilo in vsi, ki so bili v njem, so izginili v velikanskih vrtincih. Ves dogodek mi opisuje moj prijatelj, ki se je edini rešil. Ker je njegova rešitev res nekaj čudovitega, jo priobčim, kakor mi jo je sam opisal v pismu. Piše takole:

Subotica, 7. 8. 1926.

Imam srečo Te obvestit, da sem prišel takorekoč iz drugega sveta. Mislim, da so Ti moji starši popisali, kaj se je zgodilo z menoj. Dragi Joško! Mislim, da si slišal kaj o oni katastrofalni povodnji, ki jo je naredila Donava. Cela mesta in vasi je poplavila voda. Pred tremi tedni smo dobili poziv, da naj pridemo v Apatin, kjer je Donava že predirala zadnje nasipe. Nismo se dolgo pomišljali, temveč smo se že tretjega dne odpravili na pot, kateri smo bili sposobni za rešilni oddelek. Ko smo prišli v mesto Apatin, smo videli strašno opustošenje Donave. Od hiš se je videla samo še streha. Takoj se je bilo treba oprijeti dela, nositi žaklje in pesek na nasipe. Proti večeru istega dne, ob 6. uri, je spet pridrvel strašen naval vode; sirene so dale znamenje nevarnosti, na odselitev, kamor pač kdo ve in zna. Voda je kar prihajala v navalih. Ljudje, eden drugega stiskajoč in gazeč, so se reševali in bežali na sprednji del nasipa. Trije subotiški fantje pa smo ostali v čolnu, če bo mogoče, da se odpeljemo nazaj in se rešimo, če pa ne, naj nam bo Bog milostljiv!

Trenutno nam voda ugrabi čoln in bili smo namah v vodi. Toliko se še spominjam, da nas je nesla voda naravnost proti mlinu na veter (!), kjer sem se pa pogreznil in oči in usta so se mi napolnila z vodo, pred menoj se je pa stemnilo. Nadaljnje dogodke so videli drugi, o katerih so nas pozneje obvestili.

Po teh dneh nesreče je jadrala v čolnu komisija, ki je pregledovala in ocenjevala povzročeno škodo po stanovanjih. Pripulja je tudi do omenjenega mlina na veter. Ravno je hotela vstopiti nazaj v čoln in odpluti dalje, ko zagleda veslač mene, ki sem obvisel na eni lopati mlina. Položili so me v čoln k drugim mrličem, ker ni bilo v meni znamenja življenja. Odpeljali so nas v mrtvašnico in nas položili drugega poleg drugega. Čemu so nas položili tako po vrsti, mogoče, da bi kdo, ki bi iskal svojce, mogel iste spoznati.

Naslednjega dne so pripeljali še nove utopljenca, in ker ni bilo več prostora, so jih položili vrh nas. Na mene so položili slučajno neko debelo žensko in ker sem bil samo na videz mrlič, je ta ogromna teža presneto težila moj trebuh. Ob polnoči je opazil stražnik neko tekočo vodo iz mrtvašnice. Pogledal je vanjo, prišel k meni in videl, da se je ženska zvalila z mene. Sprva je mislil, da je ženska živa, ko je pa natančneje pogledal, je videl, da mi je trebuh vpadel in da je tekla iz mene voda. Moja rešitev je bila pač gotovo ona ženska, ki je s svojo ogromno težo zatisnila vodo iz mene.

Paznik je javil takoj ves dogodek zdravnikom in čez par minut so že delali z nama poskuse umetnega dihanja. Z ono žensko ni bilo nič, dasi so se mučili z njo zjutraj do 6. ure. Ko so pa mene vzdignili, čuli so nezaten vzdih. Misli si, kaka radost je bila, da je vsaj eden rešen! Takoj so me nesli v interno v oskrbo sestram, dokler da pride zdravnik.

In tako se je zgodilo ono nemogoče, da se je meni zopet vračalo življenje. Visel sem sicer devet dni med življenjem in smrtjo, a vendar mi je bilo vsak dan bolje. O vsem tem pa so bili moji starši še popolnoma neobveščeni, ker sam nisem mogel o sebi ničesar poročati, da sem še pri življenju. Starši so vedeli le, da sem utonil, o čemer so jih očividci obvestili. Opravili so doma že »Requiem« in naravnost obupno žalovali. Nekega lepega dne sem se mogel že tudi sam oglasiti, in tedaj sem povedal, kdo sem in odkod. Ko je prejel oče brzojavko, se je takoj drugega dne pripeljal po mene z avtomobilom. Prihajali so žurnalisti drug za drugim povpraševati o nenavadnem dogodku. Veselja staršev Ti, ljubi Joško, ne morem popisati! In ko sem prišel domov, ko bi videl množico ljudstva, ki me je prišla pričakat, rekel bi, da 1000 dinarski dežijo.

Kaj več o tem, ko popolnoma ozdravim!

Tvoj Jovan.

Mala oznanila.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda 75 par. Najmanjša cena za oglas je 8 D. Manjši zneski se lahko vpošiljajo tudi v znamkah. Upravištvu odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za odgovor.

Viničarja s 3 delavskimi močmi, z dobrimi spričevali sprejme stolna župnijska nadarbina v Mariboru za posestvo v Wienergrabnu in v Rošpohu — oboje blizu Maribora. Naslov: Stolna župnišče, Maribor. 1266

Pekovskega vajenca se sprejme takoj iz poštene hiše. Znidarič Matej, pekarna, Gor. Radgona. 1247

Trgovski učence, ki ostane v oskrbi starišev, se sprejme pri Nabavljalni zadrugi drž. službenec v Mariboru, Stolna ulica št. 5. 1250

Krojaški vajence se sprejme pri gospodu Francu Sodin, Maribor, Orožnova ulica 9. 1248 2-1

Krojaški vajence, ne čez 15 let star z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme pri Antonu Kosar, krojaču, Maribor, Slomškov trg 5. 1260 2-1

Sprejme se deklica, šoli odrastla za varuhinjo otrok. Več pove uprava. 1252

Vdova, 45 let, želi službo v župnišču ali pri posestniku na deželi; naslov v upravištvu. 1253

Viničar s 5 delavskimi močmi za Smarjeto se sprejme. Naslov v upravištvu. 1261

Učence se sprejme s šolsko obrazbo najmanj 6 razredov osnovne šole, star 14 do 15 let, močan in poštenih staršev, tudi priden in marljiv, pošten mlad trg. pomočnik se sprejme pri tvrdki Valenčak v Velenju. 1251 2-1

Zamena posestev. Na večstransko željo otvori »Marstan« poseben oddelek za zameno posestev. Naslovi: »Marstan«, Maribor, Rotovski trg 4. 1258

»Marstan«, Maribor, Rotovski trg št. 4. Večja in mala posestva, nakup, prodaja, najem; 2 večji gostilni z mesarijo na prodaj. 1259

Sod 659 1 se proda. Studenci pri Mariboru, Aleksandrova c. 60. 1249

Oddajo se dela za napravo betonskega opornega zidu ob potoku Gračnici v Jurkloštru. Konkurenčna obravnava se vrši 12. t. m., ob 9. uri na licu mesta. Pojasnila daje župni urad v Jurkloštru. 1263

Oblačilno blago vseh vrst, zašito perilo, obleke v veliki izbiri in po ugodnih cenah dobite vedno v trgovini mešanega blaga Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Zaloga vseh čevljarskih potrebščin v najboljši kakovosti. — Nakup jajc, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. 1256 2-1

Sprejme se

: učenka :

z dežele za šiviljsko obrt s popolno oskrbo v hiši, pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov: H. Radolič, modni salon v Mariboru, Kettejeva ulica 3. 1264

Jabolka

fina namizna, vagonške množine kupuje po najvišjih cenah Skerbec, special. trgovina živil, Maribor, Gosposka ulica 5. 1255

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

r. z. o. z.

se priporoča za tiskanje knjig, brošur, vabil, vizitk, računov, lepakov in drugih tiskovin.

V Knjigarni in prodajalni Cirilove tiskarne na Koroski cesti št. 5 in v Podružnici te knjigarne in prodajalne v Aleksandrovi cesti št. 6 dobiš dobro in poceni: papir, pisarniški, pisemski, ovojni, svileni in prešani za kinč; svinčnike, peresa, ravnila, črnilo in druge potrebščine; vsakovrstne knjige, leposlovnje in šolske ter razne molitvenike. 9

Naznanilo.

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem s 1. sept. 1926 prevzel

KOLODVORSKO RESTAVRACIJO Maribor, glavni kolodvor

ter se slavnemu občinstvu za cenj. obisk najuljudneje priporočam. 1265

TOMO MAJER, restavrater.

Vinske sesaljke

Ia paragumene vinske cevi, medene in lesene pipe, žveplene trakove na juti in azbestu nudi po najnižji dnevni ceni. 1222

Z. TONEJC, trgovina vinarskih potrebščin, MARIBOR, samo Aleksandrova cesta 35.

Vse vrste umetn. gnojil kakor:

- mineralni superfosfat
- superfosfatna kostna moka
- mešano gnojilo — Neofosfat »KAS«, »KS«, »S«
- dušikovo apno
- žveplenokisli amonijak
- kalijev amonijak superfosfat
- kalijeva sol

se dobijo po najnižjih dnevnih cenah pri zast.: E. KAINER, CELJE, CANKARJEVA C. 4 II.

Zaloga za Šaleško dolino pri načelniku Kmet. podružnice Simonu Blatnik, Staravas, Velenje.

!!! Varčujte z denarjem !!!

pri nakupu manufakturnega blaga. Predno kupite, si oglejte velikansko zalogo in čudovito nizke cene v

manufakturni in modni trgovini FRANC DOBOVIČNIK Celje, Gosposka ulica 15

Stranke iz dežele dobe popust! — Krojači in šivilje posebne cene!

Na drobno! 1244 **Na debelo!**

Fran Strupi Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene ter porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. Na dobro in na debelo.

Južno-štajerska hranilnica Celje

v lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte. — Ustanovljena leta 1880

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po kolikor mogoče najvišji obrestni meri Rentni davek plačuje hranilnica sama. Za varnost vlog jamčijo okrajci: Gornjigrad, Sevnica, Smarje, Soštanj, Vransko in rezervni zaklad. Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod ugodnimi pogoji. Poštne položnice na razpolago.

Somišljeniki, širite naše listel!

MALA OZNANILA

Mlinarskega učenca sprejemem: Filip Blümel, mlinarski mojster, Leskovec, pošta Slov. Bistrica. 1208

Majer se išče s petimi delavnimi močmi. Pilz Marija, Pesnica pri Mariboru. 1207

Šolarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodar v Ljubljani, Kolizejska cesta 18. — Vajenec, ki je že nekoliko več tega dela, se istotam sprejme. 1218 4-1

Pekovski učenec se sprejme. — Magdalenska parna pekarna Šober Franc, Maribor, Kralja Petra trg 2. 1232

Mlinarski učenec, ki razume nekaj mizarskega dela, se takoj sprejme. Mesečna plača 200 D in celo oskrbo. Predstaviti se je osebno pri Ivanu Bežjak, tovarna olja, Fram. 1165

Viničarja z družino najmanj 3 delavcev se sprejme. Prijave pri upravi veleposestva Herberstein, Ptuj (graščina). 1189

Vila v trgu, tri sobe, kuhinja in klet, gospodarsko poslopje, sadonosnik, tri orale njiv, travnik in gozd za 90 sodov hrastovega lesa in vse pohištvo se prodaja za 55.000 din., polovico plačila takoj, stanovanje takoj prosto. — Alojz Jevšenak, Ptujška gora št. 13. 1171

Proda se posestvo, 2 1/2 orala ob segajoče. Več pove uprava lista. 1200

Prodaj posestvo pri glavni cesti v Jurjevskem dolu. Posestvo je z opeko krito in zidano, štale posebej; zemlje je 10 oralov in sicer: 3 orale njiv, pol orala sadonosnika, pol orala lesa in 6 oralov travnikov. Cena 65.000 din. Lastnik Gabrijel Bolnar, posestnik na Ročici št. 4, pošta Sv. Jakob v Slov. gor. 1191

Posestvo 7 oralov, vinograd, sadonosnik in njive, hišna poslopja v dobrem stanu, vinski hram klet in preša se prodaja. Pripravljeno za obrtnika ali upokojenca. Marija Krojst v Novih Krčevinah št. 2, pošta Vurberk pri Ptuj. 1185

Nov lakiran lincervoz z osmi za eljno mazanje, nov enovprezni voz z lestvicami in peresi, nov plug se prodaja pri Vincencu Bežjak, Tezno 80. 1217 2-1

Laneno olje, pristno, garantirano čisto, se dobi v vsaki množini pri Franjo Susteršiču, Meljska cesta 31, Maribor. 1224 3-1

Pletene jopice, bluze, oprsnike, rebce in sploh vsa pletena obleka za moške, ženske in otroke si najlažje izberete in najceneje kupite tam, kjer se izdeluje in to je edino v strojni pletarni Marije Vežjak v Mariboru, Vetrinjska ulica 17. Prodaja se na trgovce tudi na debelo. 1210

Brezalkoholna Produkcija v Ljubljani, Poljanski nasip 10, pošlje vsakemu naročniku Slov. Gospodarja zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal! 863

Kozolec v zelo dobrem stanju, 12 m dolg, 6 m širok, 10 m visok se takoj prodaja. Gepelj, železni, firme Melihar-Umrath, Praga-Bubna, še nerabljene, se prodaja. Uprava posestva Herberstein, Velenje. 1157

Srebrne krone, goldinarje, zlatnike kupuje Urbanc, restavracija Narodni dom, Maribor. 1159

Štiskalnica, lepa, velika, štiridelni okrogli koš, na prodaj. Jakopin, Frankolovo, pošta Vojnik. 1192

Sode vseh velikosti ima vedno v zalogi Fran Repič, sodarske podjetje v Ljubljani, Trnovo. Cene konkurenčno nizke. Postrežba točna. 1032 16-1

Hrastov, jesenov in orehov okrogli les kupuje proti takojšnjemu plačilu električna žaga M. Obrhan, Maribor, Tattenbachova ulica. 925

Jakob Golobič, kipar v Ljubljani priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita. Podobe za cerkve, kapele in razpela za polske križe iz lesa in kamna. Izredno znižane cene. 1083 6-1

FOTOGRAF JAPELJ Maribor, Aleksandrova cesta 25, društva, šole itd. snatan popust 971

Borova debla

8 m dolga od 16 do 24 cm premera kupim večjo množino za zimsko dobavo. Naslov v upravi. 1223 10-1

Za dijake

priporočam svojo zalogo vseh vrst oblek po znižanih cenah. Naročila po meri se izvršujejo najboljše in najmodernejše iz lastne zaloge sukna, kakor tudi od seboj prinesenega blaga. Fr. Cverlin, krojaški mojster, Maribor, Aleksandrova cesta št. 28. 1231 3-1

Rdečica pri prašičih

je največja nesreča za kmete. Zato imajte vedno doma Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev, ki je sigurno zdravilo. Zavoj z živinozdravniškim navodilom 12 din., 10 zavojev 100 din., preprodajalci po post. Izdeluje in razpošilja samo: Lekarna Hočvar, Vrhnika št. 101. V zalogi vsa druga zdrava vila! 1153

FOTOGRAF JAPELJ, lepe slike, nizke cene, pride tudi na dom. 970 Maribor, Aleksandrova cesta 25,

Specialist za ženske bolezni in porodništvo
MED. UNIV. DR. FRAN TOPLAK,
Maribor, Glavni trg 18,
zopet redno ordinira. 1214

V trgovini Franc Kolerič, Apače

morate kupovati, ker tam dobite dobro blago po nizki ceni.

Velika izbira blaga vseh vrst. 1'98

ŠOLSKE

že za Lok za gosli 35 D etui 90 D torbice 50 D

Razpošiljatev po celi državi SHS.

GOSLI

Vsa druga glasbila. Gramofoni ter gramofonske plošče po engro cenah. — Lastna specialna popravilnica.

Samo zraven nemške cerkve!

Dober glas gre v mesta in dežele Ter tudi k nam so novice te prispele, Da kupiš dobro manufakturno blago in po ceni, V mestu Celju, tam pri nemški cerkvi. Ako nisi bil tam še osebno, Glej, da zapomniš si za vedno, Da v Celju je mnogo raznih trgovin, A najceneje kupiš vedno le pri

Valentin Hladin, Celje

Prešernova ulica. Samo zraven nemške cerkve!

Samo zraven nemške cerkve!

Širite „Naš dom“!

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze pristranskega sočustvovanja o priliki izgube našega dragega moža in očeta, gospoda

Ivana Zorko

posestnika, mlinarskega in zidarskega mojstra v Sp. Selnici ob Dravi,

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. — Posebno se zahvaljujemo č. gg. župniku in kaplanu, pevskega zboru, govorniku ob grobu g. Žunko-tu, članom električne zadruge v Spodnji Selnici in vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika spremili na zadnji poti in mu izkazali zadnjo čast.

Spodnja Selnica ob Dravi, dne 20. 8. 1926.

Zalujoči ostali.

Novol Novol Novol

Vsi k Amerikancu v Celje

GLAVNI TRG (pri farni cerkvi).

Amerikanec izdeluje sam, zato prodaja:

- odeje (koutre) od din. 140.— naprej
- štofaste moške obleke od din. 400.— naprej
- štofaste fantovske obleke od din. 100.— naprej
- čajgaste moške obleke od din. 150.— naprej
- čajgaste fantovske obleke od din. 80.— naprej
- čajgaste hlače od din. 45.— naprej
- moške kape, štofaste, od din. 30.— naprej
- belo platno od din. 0.50 naprej
- druki od din. 10.— naprej

— Ostanke po lastni ceni. —

V zalogi velikanska izbira štofov, čajgov, svilenih rebcev, predpasnikov, srajc, otroških obleke ter vsakovrstne nogavice.

Ako res hočete šparati in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k

Amerikancu v Celje pri farni cerkvi

Naložite denar le pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica 4

poleg davkarije (poprej pri »Be.em voluc«), kjer je najbolj varno naložen in se najugodnejše obrestuje. 50

Rentni in invalidni davek plačuje posejilnica.

Posojila po najnižji obrestni meri.

Belak & Inkret, Celje, Prešernova ulica 3

Električne inštalacije Vodovodne inštalacije
telefonske, zvončne in signalne naprave, Radio-antene. Popravila transformatorjev, generatorjev, motorjev, raznih aparatov itd. naprava modernih higijeničnih kopalnih sob, klosetov. Toplo-vodne naprave, centralne kurjave, popravila centralnih kurjav, kotlov, armatur, sesalnih itd.

kakor tudi vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršijo točno in solidno, z večletno garancijo. Cene konkurenčne. Informacije, proračuni, načrti vedno na razpolago.

Natečaj.

V Mariobru, Magdalensko predmestje, Kralja Petra trg, se oddajo v najem

prostorni trgovski lokali s skladiščem in kletjo

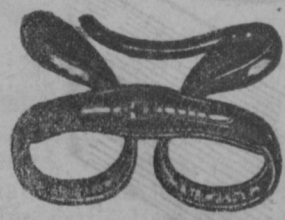
ob dr. Verstovšekovi ulici proti koroškemu kolodvoru pa 4 velika skladišča s kletjo.

Pojasnila (ustmena in pismena) daje Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, Aleksandrova cesta 12.

Točna in solidna postrežba! Ustanovljeno 1909!

Kilne pase

trebušne obveze, proti visečemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijeve nogavice in obveze za krčne žile. — Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspenzorije in vse aparate, proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka

FRANC PODGORSEK, BANDAŽIST, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Pozor!

Dijaki! Starši!

Pozor!

TISKARNA SV. CIRILA v Mariboru, Koroška cesta šte. 5 in njena

PODRUZNICA v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo ima na razpolago:

1. vse šolske knjige

za gimnazijo, realko, učiteljske, trgovsko šolo, za meščanske in osnovne šole.

2. vse druge šolske potrebščine

kakor: risalne sklade, risalne deske, risala, risanke, risalni papir, zvezke, radirke, svinčnike, peresa, tuše, črnilo, rudičilo itd. — Cene zmerne. — Postrežba točna.

Za obilen obisk se priporoča senj. dijaštvu in staršem:

PODRUZNICA CIRILOVE TISKARNE, Aleksandrova cesta 6.

TISKARNA SV. CIRILA, Koroška cesta 5.

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Najboljše in zelo trpežno blago

za muške in ženske obleke, sukne, hlačevino, volnene blage, platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce, čevlje in druge različne blago najboljše kakovosti po znižanih cenah same v manufakturni trgovini

J. N. Soštarič, Maribor

Aleksandrova cesta 18.

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri

Okrajni posojilnici v Ljutomeru

r. z. n. z.

ki obrestuje hranilne vloge najboljše. Tekoči računi.

Posojila na poroštvo, zastavo in vknjižbo.

Uraduje od 1. maja 1926 vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Prporoča se TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustrezijo ljudem, jih je oskrbel Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 560 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 80 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kdor v „Slov. Gospodarju“ oglašuje, uspeha gotovo se raduje!

RESNICA

Je, da kupite: češko sukno, volneno blago, hlačevino, tiskovino, platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce, čevlje in druge različne blago najboljše kakovosti po znižanih cenah same v manufakturni trgovini

„Pri solncu“

Za obilen obisk se priporoča:

K DROFENIK, CELJE, GLAVNI TRG 9.

MARTIN SUMER, KONJICE

Kdor hoče lepo in dobro oblečen biti, mora v Konjice hiteti; tam v trgovini Sumerjevi, se blago jako poceni dobi. Za obilen obisk se uljudno priporočam!

Fr. Ksav. Krajnc-a naslednik

MARTIN GAJŠEK, Maribor, Glavni trg

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

posteljnih odevj

lastnega izdelka na drobno in na debelo. — Zahtevajte cenik! 1101

Denar naložite

najboljše in najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stalna ulica št. 6

r. z. n. z.

Stalna ulica št. 6

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%,

na trimesečno odpoved po 8%.

Izredna prilika!

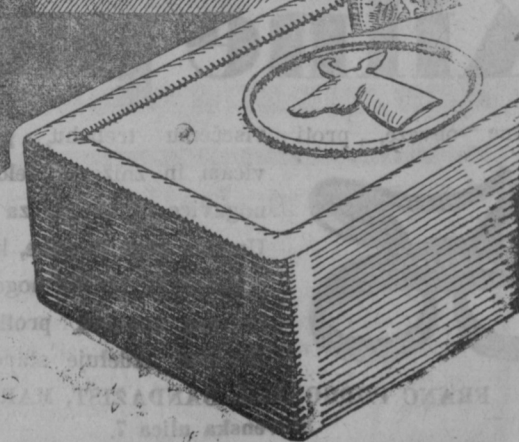
Dajem: Za 2-3 obitelji lepa stanovanja z gospodarskim poslopjem, kurjavo, nekaj travnika in vrta, veliki in dobri pašnik za krave in svinje v posekanem gozdu, dovoljenje za preurejenje dobrega gozdnega zemljišča v polje za lastno uporabo, mogočnost zaslužiti dnino na mojem gorskem dobrem posestvu v Sljemenu pri Zagrebu.

Zato zahtevam: Mesto najemnine v denarju za poslopja, zemljišča, pravice paše in za vse ostalo od vsake obitelji samo, da mu dobavlja dnevno 10 litrov mleka. Prosilci, ki morajo imeti lastne krave, naj se obrnejo glede podrobnosti ustмено ali pisмено na direktorja Fröhlicha, Zagreb, Zrinjski trg 17 I. 1204

ZLATOROG terpentinovo milo!

Ta neprekosljiva sestava mila in terpentina vsebuje pristno zlato!

V vsaki tisoči komad je vtisnjen pristen zlatnik, ki čaka srečnega kupca. Kupite takoj komad tega idealnega mila, mogoče najdete tudi Vi zlatnik!

Edine najboljše

šivalni stroji in kolesa 50 le

JOSIP PETELINC-A

LJUBLJANA

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

== znamke Gritzner, Adler in Phönix ==

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Istotam najboljše švicarski pletilni stroji znamke Dublex.

Pouk o vezenju in krpanju brezplačen.

Telefon 913

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razr. loterije.